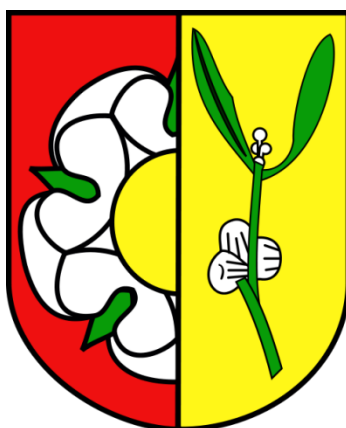

Załącznik do Uchwały Nr XIX.123.2016
Rady Gminy w Imielnie
z dnia 29 grudnia 2016r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY IMIELNO NA LATA 2016-2026

IMIELNO, grudzień 2016

Dokument opracowany przez:

**PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie ul. Polna 72
tel./fax: 41 372 49 75
e-mail: basz@post.pl**

przy współpracy:

Urzędu Gminy Imielno

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
CZĘŚĆ I.....	7
DIAGNOZA STANU AKTUALNEGO GMINY IMIELNO.....	7
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY IMIELNO	7
1.1. Położenie administracyjne gminy	7
1.2. Funkcjonowanie Gminy Imielno	8
1.2.1. Organizacja i władze Gminy	8
1.2.2. Jednostki organizacyjne i instytucje.....	9
1.2.3. Działalność budżetowa Samorządu Gminy Imielno w latach 2010-2015	9
2. CHARAKTERYSTYKA SFERY SPOŁECZNEJ GMINY IMIELNO.....	15
2.1. Sytuacja demograficzna	15
2.2. Problemy społeczne.....	18
2.3. Mieszkalnictwo	19
2.4. Infrastruktura społeczna	20
2.4.1. Oświata	20
2.4.2. Ochrona zdrowia.....	21
2.4.3. Pomoc społeczna	21
2.4.4. Bezpieczeństwo publiczne	25
2.4.5. Kultura i dziedzictwo kulturowe	25
2.4.6. Sport, rekreacja i turystyka	29
2.5. Aktywność społeczna	31
3. CHARAKTERYSTYKA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	32
3.1. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna	32
3.2. Gospodarka wodno-kanalizacyjna	32
3.3. Gospodarka odpadami.....	33
3.4. Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	34
4. Charakterystyka sfery gospodarczej.....	35
4.1. Aktywność gospodarcza.....	35
4.2. Rolnictwo	37
4.3. Leśnictwo	38
5. Charakterystyka środowiska przyrodniczego	39
5.1. Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia i geologia	39
5.2. Warunki klimatyczne	40
5.3. Hydrologia i hydrografia	40
5.4. Ochrona przyrody	41
6. Zagospodarowanie przestrzenne	47
6.1. Obowiązujące w gminie dokumenty zagospodarowania przestrzennego	47
6.2. Uwarunkowania zagospodarowania.....	47
CZĘŚĆ II.....	49
PLANOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY IMIELNO	49
1. Identyfikacja problemów i szans rozwoju Gminy Imielno	49
1.1. Analiza SWOT	49
1.2. Założenia ogólne do „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026”	51
2. Wizja i misja Gminy Imielno	52
3. Plan strategiczny dla Gminy Imielno na lata 2016-2026	53
3.1. Obszary priorytetowe i cele rozwoju Gminy Imielno.....	53
3.2. Plan działań Gminy Imielno	54

3.2.1. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych.....	58
3.2.2. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji przewidzianych w „Strategii ...”	60
3.2.3. Powiązanie „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” z dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi	62
4. Uwarunkowania realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026”	68
4.1. Wdrażanie „Strategii ...”	68
4.2. Finansowanie zadań „Strategii ...”	70
4.3. Monitorowanie i ewaluacja „Strategii ...”	71
4.4. Wskaźniki realizacji zadań „Strategii...”	72
BIBLIOGRAFIA	75
SPIS TABEL.....	75
SPIS WYKRESÓW.....	77
SPIS RYSUNKÓW	77
SPIS MAP	77

Wstęp

„Strategia Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego. Jest to podstawowy instrument długofalowego zarządzania gminą, który określa strategiczne kierunki rozwoju gminy poprzez sformułowanie misji i docelowej wizji gminy w określonej perspektywie czasowej. Jest to również wybór długookresowych celów rozwojowych zapewniających urzeczywistnienie przyjętej wizji.

„Strategia...” jest odpowiedzią na nieustannie zmieniające się wewnętrzne i zewnętrzne warunki gospodarowania oraz wzrost konkurencyjności otoczenia. Umożliwia ona efektywne gospodarowanie własnymi, ograniczonymi, zasobami. Do zasobów gminy należą: zasoby ludzkie i ich kondycja, stan infrastruktury społecznej i technicznej, stopień rozwoju gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni, ale też środki finansowe. Jako dokument planistyczny, opierając się na diagnozie sytuacji społeczno – gospodarczej gminy, "Strategia..." jest zbiorem jasno sprecyzowanych potrzeb oraz wynikających z nich kierunków działania, które będą mieć wpływ na rozwój Gminy Imielno.

W czasie opracowania niniejszej "Strategii..." - w oparciu o posiadane strategiczne dokumenty gminne, powiatowe i wojewódzkie oraz dane Urzędu Gminy i jednostek mu podległych, a także innych instytucji działających na terenie gminy – starano się w jak największym stopniu poznać otoczenie gminy i zrozumieć zachodzące w niej procesy. Szczególny nacisk położony został na identyfikację problemów, potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Informacje te zawarte zostały w części I dokumentu - diagnozie stanu obecnego.

„Strategia Rozwoju Gminy Imielno” składa się z dwóch zasadniczych części:

- Część I – na podstawie dostępnych danych statystycznych, informacji pozyskanych z Urzędu Gminy w Imielnie oraz obowiązujących dokumentów strategicznych, przedstawiono stan aktualny gminy. Analiza ta wykonana została dla następujących sfer: społecznej z uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego, infrastruktury technicznej, gospodarczej, środowiska przyrodniczego i zasobów naturalnych.
- Część II – stanowi część planistyczną niniejszego dokumentu.
W części tej zaprezentowano podsumowanie diagnozy stanu obecnego gminy w kontekście istniejącego potencjału oraz szans i barier rozwoju, przedstawione w formie analizy SWOT i wyznaczono obszary strategiczne dla gminy.
W planie strategicznym określono misję oraz wizję gminy. Wyznaczono obszary priorytetowe, cele strategiczne, a w ich ramach cele operacyjne. Część ta zawiera określone kierunki działań przyszłościowych, które będą mieć zasadniczy wpływ na rozwój gminy. W tej części określono również sposoby wdrażania, monitorowania oraz finansowania zadań przewidzianych do realizacji.

Opracowanie „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” jest warunkiem koniecznym z uwagi na fakt, że gmina zamierza ubiegać się o pozabudżetowe środki pomocowe, w tym środki z funduszy Unii Europejskiej. Inną przesłanką opracowania

niniejszego dokumentu jest potrzeba przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego wchodzących w skład gminy miejscowości, poprzez podejmowanie nowych wyzwań i konsekwentną realizację zaplanowanych działań. Realizacja zapisów „Strategii...” powinna przyczynić się do wzrostu atrakcyjności życia społeczno-gospodarczego i kulturalnego, aktywizować lokalną społeczność, a także zwiększać poczucie tożsamości z miejscem, w którym ona zamieszkuje.

Ten – swoistego rodzaju – scenariusz przyszłości został nakreślony po to, aby gmina korzystając ze swoich atutów mogła efektywnie wykorzystywać pojawiające się szanse i skutecznie niwelować pojawiające się zagrożenia.

Zakłada się, że w wyniku realizacji zamierzeń niniejszego dokumentu obszar Gminy Imielno zyska walor atrakcyjności inwestycyjnej, będzie bardziej przyjazny dla mieszkańców pod względem zaspokajania potrzeb społecznych, będzie miał szanse rozwijać się i wykorzystywać swój potencjał.

CZĘŚĆ I

DIAGNOZA STANU AKTUALNEGO GMINY IMIELNO

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY IMIELNO

1.1. Położenie administracyjne gminy

Gmina Imielno to gmina wiejska położona w południowo – wschodniej części powiatu jędrzejowskiego w województwie świętokrzyskim. Zgodnie z administracyjnym podziałem kraju, Gmina Imielno graniczy z pięcioma gminami:

- od zachodu z Gminą Jędrzejów (powiat jędrzejowski),
- od północy z Gminą Sobków (powiat jędrzejowski),
- od wschodu z Gminą Kije i Gminą Pińczów (powiat pińczowski),
- od południa z Gminą Michałów (powiat pińczowski).

Powierzchnia Gminy Imielno wynosi 101,01 km², co stanowi około 8% całkowitej powierzchni powiatu jędrzejowskiego i około 0,9% powierzchni województwa świętokrzyskiego. W skład gminy wchodzi 22 miejscowości skoncentrowane w 21 sołectwach: Bełk, Borszowice, Dalechowy, Dierszyn, Grudzyny, Helenówka, Imielnica, Imielno, Jakubów, Karczunek, Kawęczyn, Mierzwin, Motkowice, Opatkowice Cysterskie i Opatkowice Pojałowskie, Opatkowice Drewniane, Opatkowice Murowane, Rajchotka, Sobowice, Stawy, Wygoda, Zegartowice.

Mapa 1. Gmina Imielno na tle powiatu jędrzejowskiego (Źródło: www.gminy.pl)

Gmina Imielno położona jest w odległości około 44 km od Kielc. Gmina posiada korzystny układ komunikacyjny. Przez północną część gminy przebiega droga krajowa nr 78, łącząca

tereny wschodnie z Katowicami i południowo – zachodnimi obszarami kraju. Uzupełnienie sieci drogowej są drogi powiatowe, które zapewniają połączenie gminy z ważnym węzłem komunikacyjnym w Jędrzejowie oraz drogi gminne i wewnętrzne. Drogi gminne spełniają funkcje obsługi obszaru sołectwa i drugorzędnych powiązań na jego obrzeżach a także służą jako drogi dojazdowe do użytków rolnych. Drogi gminne w przewadze posiadają słabe nawierzchnie, braki w poboczach, odwodnieniu i wymagają interwencji.

Rysunek 1. Gmina Imielno na tle głównych szlaków komunikacyjnych (Źródło: <http://mapa.targeo.pl>)

Gmina Imielno odznacza się wysokimi walorami turystycznymi i rekreacyjnymi. Położona jest we fragmencie rozległej jednostki tektonicznej zwanej Niecką Nidziańską. Obszar gminy znajdujący się w regionie Niecki i Nidy obejmuje dwa subregiony: Płaskowyż Jędrzejowski, zajmujący 80% powierzchni i występujący w północno – zachodniej części gminy oraz Dolinę Nidy obejmującą 20% powierzchni w części południowo – wschodniej. Cały obszar Gminy Imielno należy do zlewni rzeki Wisły. We wschodniej części gminy z północy na południe przepływa rzeka Nida. Wschodnia część gminy, należąca do Doliny Nidy ma charakter zabagnionej doliny z licznymi terasami. W tym rejonie utworzony został Nadnidziański Park Krajobrazowy o powierzchni 22 875 ha wraz z otuliną, której powierzchnia wynosi 17 559 ha. Część Parku i otuliny znajduje się na terenie Gminy Imielno. Tereny te objęte są również obszarami Natura 2000. Szerszą charakterystykę obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody, występującymi na terenie Gminy Imielno przedstawiono w pkt. 5.4. Ochrona przyrody.

1.2. Funkcjonowanie Gminy Imielno

1.2.1. Organizacja i władze Gminy

Gmina Imielno stanowi lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez jej mieszkańców. Zarządza nią Rada Gminy składająca się z 15 radnych, pracujących w 4 komisjach. Wójt

Gminy Imielno jest jednoosobowym organem wykonawczym gminy. Jednostką administracyjną gminy jest Urząd Gminy w Imielnie.

Adres:

ul. Cmentarna 7

28-313 Imielno

Kontakt:

tel. (041) 385 12 10

fax (041) 385 12 25

e-mail: kancelaria@imielno.pl

Urząd Gminy w Imielnie wykonuje zadania gminy wynikające z ustawy, zadania zlecone z zakresu działań organów administracji rządowej, zadania wynikające z porozumień zawartych pomiędzy gminą a jednostkami samorządu terytorialnego oraz inne zadania określone statutem, uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami Wójta Gminy. Zadania te realizowane są poprzez poszczególne referaty lub samodzielne stanowiska pracy utworzone w urzędzie.

1.2.2. Jednostki organizacyjne i instytucje

Wykaz jednostek organizacyjnych i instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Imielno:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielnie, ul. Cmentarna 6,
- Gminny Zespół Obsługi Ekonomiczno – Administracyjnej Szkół w Imielnie z siedzibą w Stawach, Stawy 10,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Imielnie, ul. Cmentarna 5,
- Ośrodek Zdrowia w Opatkowicach Murowanych, Opatkowice Murowane 22,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Imielnie, ul. Główna 2,
- Gminna Biblioteka publiczna w Imielnie, Filia w Mierzwinie, Mierzwin 11,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Imielnie, Filia w Motkowicach, Motkowice ul. Szkolna 1,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Imielnie, ul. Kościelna 3,
- Zespół Szkół w Mierzwinie, Mierzwin 11,
- Zespół Szkół w Motkowicach, Motkowice ul. Szkolna 1.

1.2.3. Działalność budżetowa Samorządu Gminy Imielno w latach 2010-2015

Budżet jest planem dochodów i wydatków gminy uchwalany w formie uchwały budżetowej stanowiący podstawę gospodarki finansowej gminy. W poniższych zestawieniach tabelarycznych zaprezentowano dochody i wydatki budżetu Gminy Imielno na przestrzeni lat 2010 – 2015.

Tabela 1. Dochody budżetu Gminy Imielno w latach 2010-2015 (dane Urzędu Gminy w Imielnie)

Źródła dochodów	2010	2011	2012	2013	2014	2015
subwencja ogólna z budżetu	6 178 165,00	6 063 207,00	6 679 999,00	6 409 997,00	6 087 717,00	6 762 598,00
dotacja celowa na zadania zlecone	2 291 469,40	2 476 752,83	2 926 528,83	2 562 267,47	2 987 840,55	2 862 802,08
dotacja na dofinansowanie własnych zadań bieżących	1 108 100,03	1 385 831,63	1 085 143,83	1 564 206,28	1 718 263,43	1 014 757,73
dotacja na dofinansowanie inwestycji	819 826,91	572 337,36	1 467 715,66	3 313 028,26	1 183 000,63	244 678,42
dochody z majątku gminy	66 870,05	74 072,56	72 158,79	70 523,61	68 318,81	90 699,49
podatki i opłaty	1 652 000,48	2 070 087,52	2 438 411,56	2 490 558,90	2 647 492,03	2 550 687,32
pozostałe dochody własne	561 783,77	488 074,12	1 165 697,21	1 041 802,22	767 414,56	881 516,71
dochody ogółem	12 678 215,64	13 130 363,02	15 835 654,88	17 452 383,74	15 460 047,01	14 407 739,75

Tabela 2. Wydatki budżetu Gminy Imielno w latach 2010-2015 (dane Urzędu Gminy w Imielnie)

Rodzaj wydatków	2010	2011	2012	2013	2014	2015
wydatki ogółem	14 058 970,91	13 265 199,98	17 816 840,88	16 142 458,52	16 234 452,42	14 491 727,11
wydatki inwestycyjne	2 508 573,68	624 754,14	4 795 765,44	2 718 913,50	2 319 117,66	578 825,16

Tabela 3. Dochody i wydatki budżetu Gminy Imielno na 1 mieszkańca w latach 2010-2015 (obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Imielnie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
dochody na 1 mieszkańca	2 780,31	2 895,34	3 504,24	3 876,58	3 418,85	3 188,26
wydatki na 1 mieszkańca	3 083,11	2 925,07	3 942,65	3 585,62	3 590,10	3 206,84

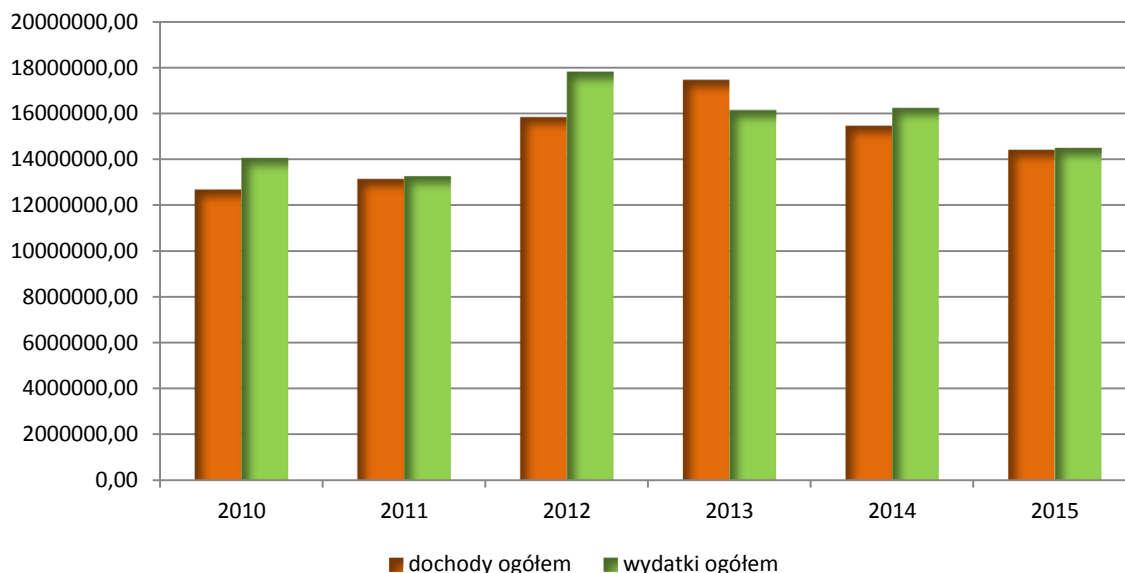
Tabela 4. Wydatki, według działów budżetu Gminy Imielno w latach 2010-2015 (dane Urzędu Gminy w Imielnie)

Wyszczególnienie działów	2010	2011	2012	2013	2014	2015
rolnictwo i łowiectwo	319 677,44	524 273,53	3 062 722,99	2 216 436,75	2 040 375,29	428 482,84
transport i łączność	1 205 289,16	1 377 845,92	442 333,77	914 480,50	842 165,21	626 335,80
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	331 082,50	273 637,40	304 391,74	445 362,27	577 535,32	632 692,57
gospodarka mieszkaniowa	817 011,02	66 296,97	52 814,92	55 268,50	18 685,45	90 638,00
oświata i wychowanie	5 770 288,58	5 035 322,95	6 717 785,87	5 134 313,20	5 139 019,55	5 648 231,24
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	120 000,00	100 000,00	161 159,69	588 759,74	327 527,49	207 183,22
ochrona zdrowia	69 524,76	70 191,23	86 044,16	72 861,35	51 665,64	58 163,02
pomoc społeczna	2 551 869,10	2 786 934,69	3 291 128,45	2 930 228,12	3 329 209,11	3 238 631,29
kultura fizyczna i sport	-	12 834,22	201 783,95	5 173,08	26 029,45	8 187,49
administracja publiczna	2 001 155,53	2 099 376,54	2 237 265,32	2 367 267,05	2 249 850,20	2 249 034,97
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	197 388,44	164 939,86	183 697,31	173 736,40	233 023,63	172 506,82
pozostałe	675 684,38	753 546,67	1 075 712,71	1 238 571,56	1 399 366,08	1 131 639,85
wydatki ogółem	14 058 970,91	13 265 199,98	17 816 840,88	16 142 458,52	16 234 452,42	14 491 727,11

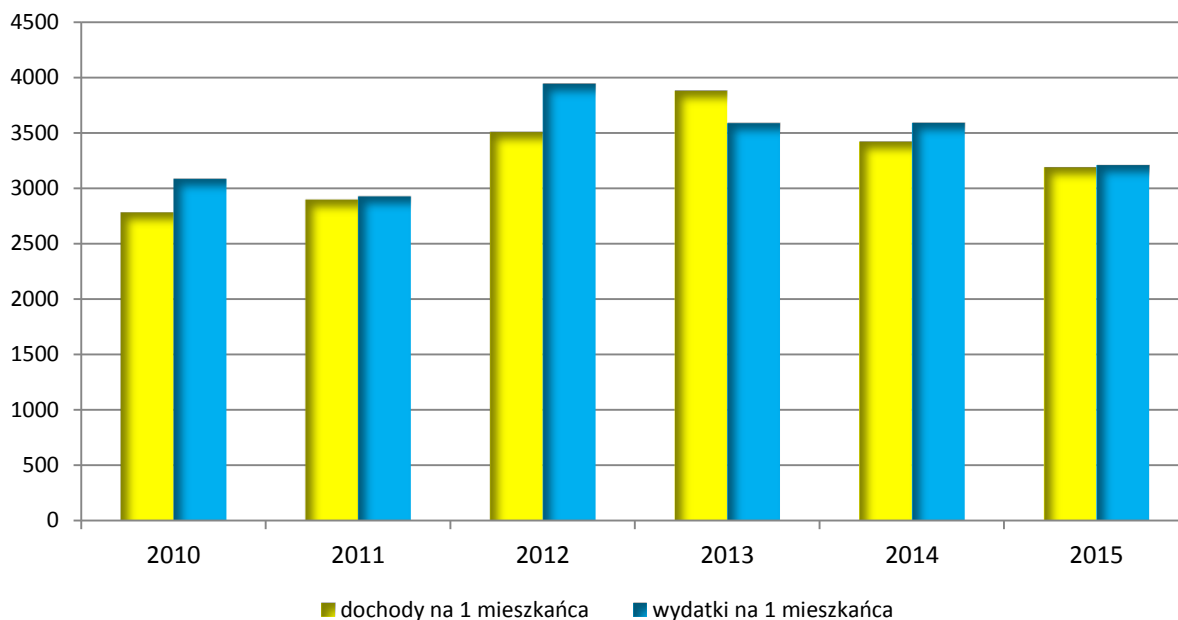
Dodatkowe źródła finansowania inwestycji w gminie stanowią głównie:

- Urząd Marszałkowski,
- Urząd Wojewódzki,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach,
- budżet państwa oraz budżety ministerstw,
- dofinansowanie ze środków unijnych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- preferencyjne kredyty i pożyczki z banków komercyjnych.

Wykres 1. Dochody i wydatki budżetu Gminy Imielno na przestrzeni lat 2010-2015 [w zł]

Wykres 2. Dochody i wydatki budżetu Gminy Imielno na 1 mieszkańca w latach 2010-2015

Gmina Imielno korzystała w ostatnich latach z dofinansowania zewnętrznego do prowadzonych przez siebie inwestycji i projektów. Inwestycje przeprowadzone w latach 2010-2015 na terenie gminy dotyczyły m.in. remontów i doposażenia obiektów użyteczności publicznej, organizacji imprez plenerowych, rekreacyjnych, urządzenia placów zabaw, budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, zagospodarowanie przestrzeni publicznych. Główne projekty zrealizowane w latach 2010 - 2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Projekty zrealizowane na terenie Gminy Imielno w latach 2010 – 2015, współfinansowane ze środków zewnętrznych (Źródło: dane Urzędu Gminy w Imielnie)

Nazwa zadania	Nazwa Programu UE/ Działanie	Termin realizacji	Koszt realizacji	Poziom dofinansowania
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej centrum wsi Motkowice wraz z urządzeniem części parkowej rekreacyjno - wypoczynkowej	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013/ Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej	2010 - 2011	447 771	273 109
e-świętokrzyskie- budowa Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Świętokrzyskiego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013/ Oś priorytetowa 2. Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu	2010 - 2014	84 967,67	65 084,97
e-świętokrzyskie- Rozbudowa Infrastruktury Technicznej Jednostek Samorządu Terytorialnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013/ Oś priorytetowa 2. Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu	2010 - 2014	218 258,87	180 116,55
Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Dzierszynie	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013/ Oś 4 LEADER	2011 - 2012	6 633,36	3 807,15
Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w Imielnicy	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013/ Oś 4 LEADER	2011 - 2012	38 852,90	22 111,40
Urządzenie placów zabaw na terenie Gminy Imielno	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013/ Oś 4 LEADER	2010 - 2012	198 585,18	129 181,00
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Imielno	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013/ Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej	2011 - 2014	6 140 868,61	3 699 581,00
Indywidualizacja nauczania i wychowania klas I – III w Gminie Imielno	Program Operacyjny Kapitał Ludzki/ Oś priorytetowa IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	2012 - 2013	86 806,90	86 807,90
Lepszy start	Program Operacyjny Kapitał Ludzki/ Oś priorytetowa IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	2012 - 2014	1 146 833,65	974 803,00
Remont i modernizacja świetlic wiejskich w miejscowościach: Dalechowy i Jakubów, Gmina Imielno	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013/ Oś 4 LEADER	2012 - 2013	108 884,99	70 080,00
Rewitalizacja centrum miejscowości Motkowice poprzez zagospodarowanie parku na potrzeby rekreacyjno - wypoczynkowe	Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013”/ Oś priorytetowa 4. Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa	2012 - 2014	513 985,87	244 400,00

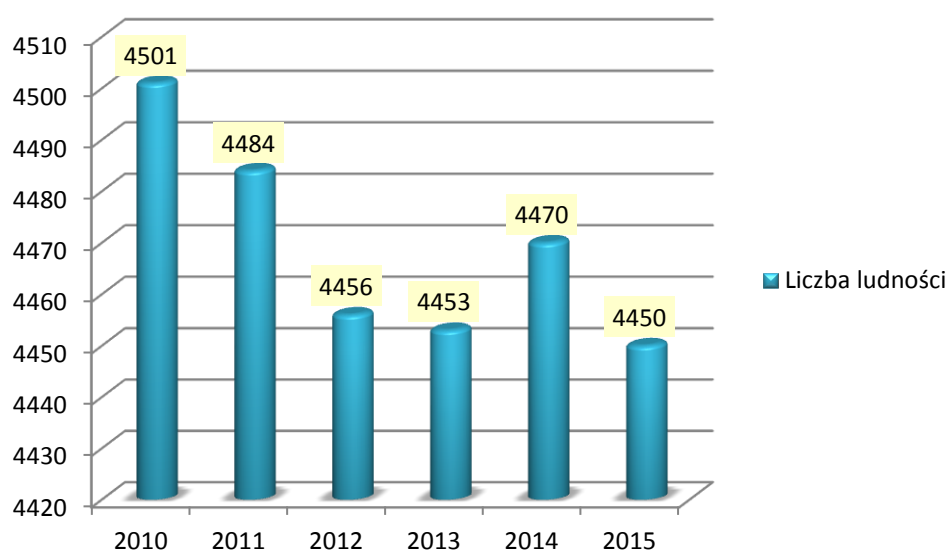
Nazwa zadania	Nazwa Programu UE/ Działanie	Termin realizacji	Koszt realizacji	Poziom dofinansowania
Uzupełnienie kompleksu rekreacyjno – wypoczynkowego w Mierzwinie poprzez budowę miejsc postojowych na samochody osobowe	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013/ Oś 4 LEADER	2013 - 2014	18 381,98	11 955,76
Modernizacja oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych w Gminie Imielno	Program Operacyjny Kapitał Ludzki/ Oś priorytetowa IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach	2014	261 670,55	261 670,55
Program aktywizacji społeczno – zawodowej bezrobotnych w Gminie Imielno	Program Operacyjny Kapitał Ludzki/ Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej	2014	135 733	121 481,03
Przebudowa ciągu pieszego przy zabytkowym kościele p.w. św. Mikołaja w Imielnie	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013/ Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej	2015	58 055,20	23 599,00
Organizacja imprezy plenerowej – Piknik rodzinny w Gminie Imielno	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013/ Oś 4 LEADER	2010 - 2011	34 032,00	17 262,78
Organizacja imprezy rekreacyjno – integracyjnej – V Piknik rodzinny w Gminie Imielno	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013/ Oś 4 LEADER	2012	31 108,56	20 548,62

2. CHARAKTERYSTYKA SFERY SPOŁECZNEJ GMINY IMIELNO

2.1. Sytuacja demograficzna

Według ewidencji ludności (dane GUS, stan na koniec 2015 r.), na terenie Gminy Imielno zamieszkuje 4 450 osób (według statystyki uwzględniającej faktyczne miejsce zamieszkania). Wskaźnik średniej gęstości zaludnienia wynosi 44 osoby/km² i jest niższy w porównaniu z przeciętnym zaludnieniem powiatu jędrzejowskiego (69 osób/km²). Ludność Gminy Imielno stanowi ponad 5% ogólnej liczby mieszkańców powiatu jędrzejowskiego. W ogólnej liczbie ludności przeważają mężczyźni (2 233). Gmina należy do najmniej zaludnionych w województwie świętokrzyskim.

Wykres 3. Dynamika zmian liczby ludności w Gminie Imielno na przestrzeni lat 2010 – 2015 (GUS, 2010-2015)

Powyższy wykres obrazuje dość wyraźny spadek liczby ludności zamieszkującej gminę. Niekorzystne trendy demograficzne są następstwem głównie ujemnego przyrostu naturalnego.

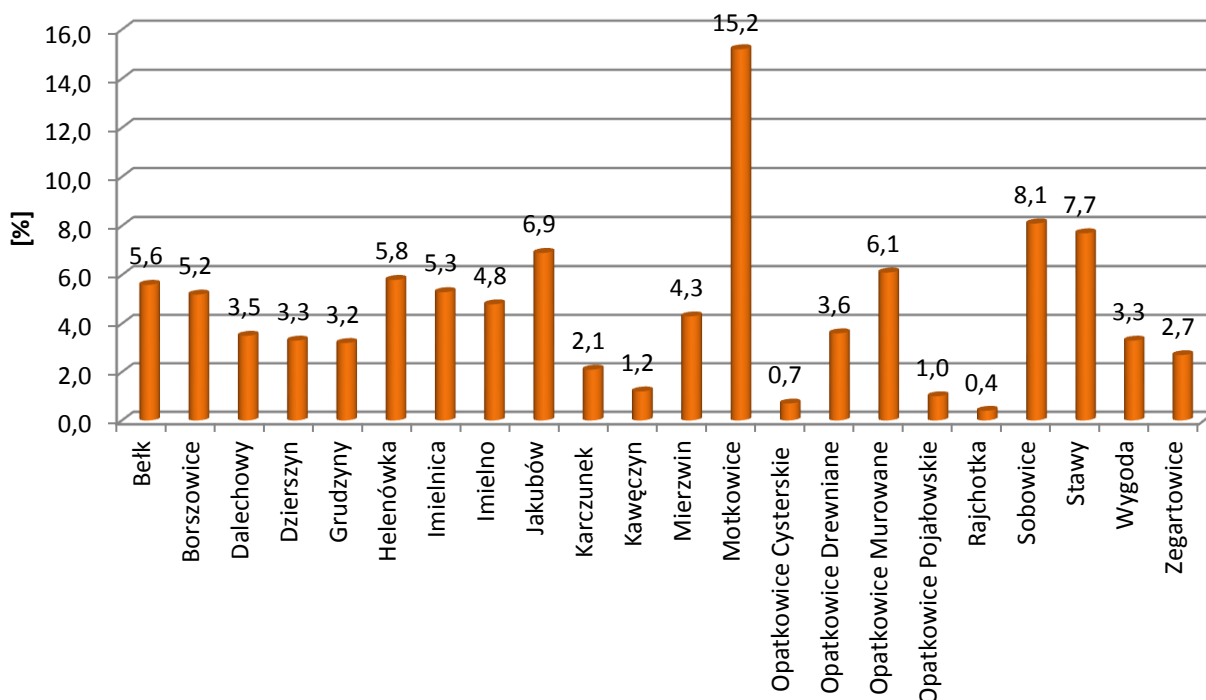
Tabela 6. Wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji w Gminie Imielno na przestrzeni lat 2010 – 2015 (GUS, 2010-2015)

Wyszczególnienie:	Rok					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Przyrost naturalny	-10	-22	-1	-22	-15	-6
Saldo migracji	4	5	-24	6	18	0
Wskaźnik feminizacji	101	101	100	99	99	99

Stopień koncentracji ludności w poszczególnych miejscowościach gminy jest nierównomierny i wynika głównie z wielkości obszaru jednostki osadniczej, jej położenia, rodzaju pełnionej funkcji oraz zagospodarowania terenu. Do największych miejscowości w gminie pod względem zaludnienia należą: Motkowice, Sobowice, Stawy, Jakubów, Opatkowice Murowane, Helenówka, Bełk, Borszowice, Imielnica, Imielno, w których

zamieszkuje ponad 70% mieszkańców gminy. Do najmniej zaludnionych miejscowości należą: Karczunek, Kawęczyn, Opatkowice Cysterskie, Opatkowice Pojałowskie, Rajchotka.

Wykres 4. Udział liczby mieszkańców poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie ludności gminy (Źródło: na podstawie danych Urzędu Gminy w Imielnie)

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku przedstawia się niekorzystnie. Mocno zaznacza się niekorzystny trend wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym zmniejszaniu się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa.

Tabela 7. Ludność Gminy Imielno według ekonomicznych grup wieku w latach 2010 – 2015 (GUS, 2010-2015)

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wiek przedprodukcyjny	885	19,7	875	19,5	847	19,0	825	18,5	818	18,3	828	18,6
wiek produkcyjny	2704	60,1	2707	60,4	2690	60,4	2681	60,2	2683	60,0	2648	59,5
wiek poprodukcyjny	912	20,3	902	20,1	919	20,6	947	21,3	969	21,7	974	21,9

Na przestrzeni lat 2010 – 2015 obserwuje się niekorzystne zmiany, które świadczą o starzeniu się lokalnej społeczności. Zmniejsza się populacja ludności w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież w wieku 0-17 lat) przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Obecnie 59,5% mieszkańców gminy jest w wieku produkcyjnym, natomiast relacja liczby ludności w wieku poprodukcyjnym względem 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 117,6 (obciążenie demograficzne).

Tabela 8. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Imielno w latach 2010-2015 (GUS, 2010-2015)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	66,5	65,6	65,7	66,1	66,6	68,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	103,1	103,1	108,5	114,8	118,5	117,6
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	33,7	33,3	34,2	35,3	36,1	36,8

Tabela 9. Mieszkańcy w poszczególnych miejscowości Gminy Imielno - stan na dzień 31.12.2015r. (Źródło: Urząd Gminy w Imielnie)

Nazwa jednostki	Liczba mieszkańców	Gęstość zaludnienia (osoby/km ²)
Bełk	253	39,66
Borszowice	235	37,96
Dalechowy	157	25,04
Dzierszyn	148	49,01
Grudziny	144	42,60
Helenówka	262	74,22
Imielnica	237	40,93
Imielno	215	52,31
Jakubów	308	45,43
Karczunek	94	należy do obrębu Dalechowy
Kawęczyn	55	31,07
Mierzwin	195	64,14
Motkowice	680	53,42
Opatkowice Cysterskie	30	39,47
Opatkowice Drewniane	160	52,46
Opatkowice Murowane	273	32,27
Opatkowice Pojałowskie	44	33,59
Rajchotka	18	31,58
Sobowice	364	52,15
Stawy	345	51,57
Wygoda	147	37,31
Zegartowice	121	19,64

Stopień koncentracji ludności w poszczególnych sołectwach jest nierównomierny i uzależniony jest od ich wielkości, położenia, rodzaju pełnionej funkcji oraz zagospodarowania terenu. Analizując obszar gminy należy zauważyć, iż najwięcej ludności zamieszkuje sołectwo Motkowice a najmniej zaludnionym sołectwem jest Rajchotka.

Tabela 10. Porównanie wybranych wskaźników demograficznych Gminy Imielno do wskaźników demograficznych powiatu jędrzejewskiego i województwa świętokrzyskiego w roku 2015 (GUS, 2015)

Wskaźnik	Gmina Imielno	Powiat jędrzejewski	Województwo świętokrzyskie
Gęstość zaludnienia (osoba na 1km ²)	44	69	107
Kobiety na 100 mężczyzn	99	102	105
Urodzenia żywe na 1000 ludności	13,6	9,1	8,4
Zgony na 1000 ludności	14,99	12,11	11,44
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,3	-3,0	-3,0
Saldo migracji na 1000 osób*	4,0	-2,4	-2,0

*stan na 2014 r. (brak danych dla 2015 r.)

Według prognozy statystycznej GUS „Prognoza ludności na lata 2014-2050 – powiaty”, ogólna liczba mieszkańców powiatu będzie sukcesywnie maleć w całym okresie objętym prognozą. Prognoza ludności dla obszarów wiejskich powiatu również pokazuje spadek liczby mieszkańców zamieszkujących wsie, co spowodowane będzie emigracją ludności do aglomeracji miejskich. W związku z powyższym należy założyć prognozy demograficzne dla Gminy Imielno (wykonane na podstawie prognoz powiatu dla obszarów wiejskich) wykazujące tendencje spadku liczby ludności ją zamieszkujących. Poniższa prognoza ludności do roku 2035 dla Gminy Imielno ma jedynie charakter szacunkowy.

Tabela 11. Prognoza demograficzna dla powiatu jędrzejowskiego i Gminy Imielno do roku 2035

Wyszczególnienie	Prognoza do roku 2035			
	2020	2025	2030	2035
Powiat jędrzejowski	85 177	83 038	80 668	77 997
w tym:				
obszary wiejskie	60 294	59 400	58 344	57 056
Gmina Imielno	4 415	4 375	4 329	4 279

*Opracowanie własne na podstawie Prognoza ludności na lata 2014-2050 – powiaty (demografia.stat.gov.pl)

2.2. Problemy społeczne

Gmina Imielno zabezpiecza podstawowe potrzeby społeczne. Na jej terenie działają placówki oświatowe, podstawowa opieka medyczna, instytucje społeczne (GOPS, Gminna Biblioteka Publiczna w Imielnie z filiami). Gmina przeżywa problemy podobne do wielu gmin wiejskich w regionie, czy nawet kraju. Szczególnie niekorzystny wpływ na funkcjonowanie i rozwój gminy ma niskie tempo rozwoju gospodarczego, który bezpośrednio przekłada się na poziom życia mieszkańców. Ważnymi wskaźnikami kondycji społeczeństwa gminy są: demografia, wykształcenie mieszkańców, aktywność zawodowa (w tym skala bezrobocia) oraz aktywność społeczna. Na terenie gminy w 2015 roku, ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystały 303 rodziny. Najwięcej świadczeń przyznawanych jest z powodu niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, bezrobocia oraz potrzeby ochrony macierzyństwa. Bezrobocie jest jednym z poważniejszych problemów społeczno- ekonomicznych gminy, podobnie jak dla całego województwa, gdzie problem ten (w odniesieniu do całego kraju) osiąga szczególnie dużą skalę.

Tabela 12. Zmiany stopy bezrobocia w Gminie Imielno w latach 2010- 2015 (GUS, Bank Danych Lokalnych, 2010-2015)

Rok	Stopa bezrobocia (%)*
2010	8,9
2011	9,0
2012	8,6
2013	9,1
2014	8,5
2015	6,8

*udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo na przestrzeni analizowanych lat ulega wahaniom. Najwyższy poziom bezrobocia w analizowanym okresie miał miejsce w 2013r., gdzie stopa bezrobocia osiągnęła poziom 9,1%. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w 2015r. i wówczas wynosiła ona 6,8%.

Przedstawione powyżej dane określające skalę bezrobocia w gminie, nie odzwierciedlają w pełni całego problemu. Powodem jest tzw. bezrobocie ukryte, głównie w rolnictwie. Zgodnie z obowiązującymi zasadami rejestracji bezrobotnych, osoby będące właścicielami lub posiadaczami nieruchomości rolnej powyżej 2ha przeliczeniowych nie są ujęte w ewidencji osób bezrobotnych, nawet w sytuacji, gdy nie wykonują żadnej pracy. Ma to wpływ na skalę zjawiska bezrobocia ukrytego.

Powiatowy Urząd Pracy w Jędrzejowie oferuje bezrobotnym różnego rodzaju pomoc w ich aktywizacji, m.in. oferując staże, przygotowanie zawodowe dla dorosłych, szkolenia, dotacje na rozpoczęcie działalności oraz dofinansowując zakładom pracy zatrudnianie osób w ramach robót publicznych czy pracach interwencyjnych.

2.3. Mieszkalnictwo

Czynnikiem wpływającym na standard życia ludności danego obszaru są warunki mieszkaniowe. Polityka gminy w zakresie budownictwa mieszkaniowego polega zarówno na działaniach doraźnych jak i długofalowych, zmierzających do uporządkowania spraw związanych z planowaniem przestrzennym.

W strukturze osadniczej Gminy Imielno dominuje zabudowa zagrodowa, której uzupełnienie stanowi nieliczna zabudowa nierolnicza (głównie siedliska z budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi). Podstawowy układ osadniczy gminy ukształtował się w oparciu o dostępność komunikacyjną oraz wartości naturalne środowiska przyrodniczego.

Według danych GUS –www.stat.gov.pl, stan na koniec 2014 roku, w gminie znajdowało się 1 578 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 129 094 m². Na jedno mieszkanie o przeciętnej wielkości 81,8 m² przypada średnio 2,82 osoby. W skład jednego mieszkania wchodzi przeciętnie 3,7 izby, co daje wartość 0,76 osoby na jedną izbę. Statystyczny mieszkaniec Gminy Imielno ma do swojej dyspozycji 29,0 m² powierzchni mieszkaniowej.

Tabela 13. Wielkość zasobów mieszkaniowych Gminy Imielno na przestrzeni lat 2010-2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Wyszczególnienie:	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	1 562	1 563	1 566	1 569	1 578
Liczba izb	5 765	5 774	5 789	5 806	5 851
Powierzchnia użytkowa w m ²	127 325	127 517	127 839	128 177	129 094

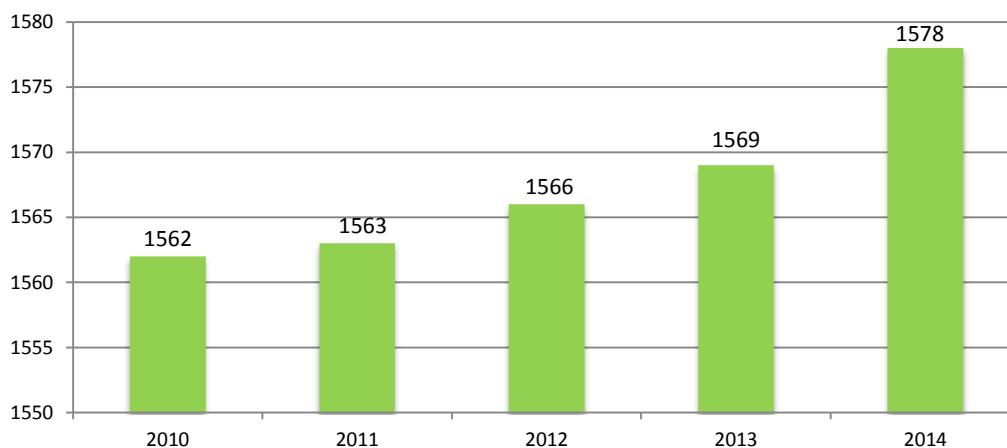
W latach 2010-2014 przy zmniejszeniu liczby mieszkańców o 51 osób, zasób mieszkaniowy zwiększył się o 16 mieszkań, ilość izb wzrosła o 86, przybyło blisko 1 769 m² powierzchni użytkowej mieszkalnej.

Tabela 14. Mieszkania indywidualne oddane do użytkowania w latach 2003-2014 na terenie Gminy Imielno (GUS, 2003-2015)

Wyszczególnienie	2003-2007 razem	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mieszkania ogółem	19	6	4	5	3	4	5	10	14
izby	109	30	20	25	16	22	25	50	77
powierzchnia użytkowa (m ²)	2 607	737	460	708	363	542	536	1 017	2 089
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	137,21	122,83	115,00	141,60	121,00	135,50	107,20	101,70	149,21

Ruch budowlany na terenie gminy, biorąc pod uwagę okres 2003-2015, kształtuje się na poziomie około 5 mieszkań na rok i dotyczy budynków nowych, jak również po rozbudowie. Nowe mieszkania realizowane są w szczególności w ramach budownictwa indywidualnego i charakteryzują się wyższym standardem zamieszkania – średnia powierzchnia nowych mieszkań kształtuje się na poziomie około 129 m². Jest to wskaźnik nieporównanie wyższy niż w latach poprzednich.

Dla poziomu życia ludności gminy ważne są również wskaźniki mieszkaniowe, tj.: powierzchnia lokalu, wyposażenie w instalacje techniczno-sanitarne, dostęp do infrastruktury technicznej.

Wykres 5. Zmiany w zasobach mieszkaniowych Gminy Imielno w latach 2010-2014

2.4. Infrastruktura społeczna

2.4.1. Oświata

Na terenie Gminy Imielno funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Imielnie, ul. Kościelna 3,
- Zespół Szkół w Mierzwinie, Mierzwin 11,
- Zespół Szkół w Motkowicach, Motkowice ul. Szkolna 1.

Gmina zapewnia edukację dzieci i młodzieży na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Do szkół na poziomie średnim i zawodowym młodzież dojeżdża do pobliskich miast. W szkołach organizowane są stosownie do możliwości bezpłatne zajęcia dodatkowe, takie jak: koła przedmiotowe związane z realizacją treści programowych poszczególnych przedmiotów, gry sportowe zgodnie z zainteresowaniami i możliwościami oraz dodatkowe zajęcia wyrównawcze.

2.4.2. Ochrona zdrowia

Zapewnienia opieki medycznej dla mieszkańców gminy w zakresie podstawowym realizowane jest przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Imielnie (ul. Cmentarna 5) oraz Ośrodek Zdrowia w Opatkowicach Murowanych (Opatkowice Murowane 22).

Każdy ubezpieczony pacjent (świadczeniobiorca) stosownie do przepisów ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych ma prawo dowolnego wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej spośród tych lekarzy, którzy mają podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Specjalistyczną oraz szpitalną opiekę medyczną mieszkańcom gminy zapewnia Artmedik sp. z o.o. Szpital Specjalistyczny im. Władysława Biegańskiego w Jędrzejowie (ul. Małogoska 25).

Szpital dysponuje oddziałami: ortopedycznym, anestezjologii i intensywnej terapii, pediatrycznym, chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej, ginekologiczno – położniczy, neonatologiczny, Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym (SOR-em) oraz hospicjum stacjonarnym. Ambulatoryjne specjalistyczne świadczenia zdrowotne realizowane są w poradniach: logopedycznej, medycyny pracy, diabetologicznej, gruźlicy i chorób płuc, laktacyjnej, zdrowia psychicznego, alergologicznej, dermatologicznej, ginekologiczno – położniczej, domowego leczenia tlenem, okulistycznej, chirurgii urazowo – ortopedycznej, kardiologii dziecięcej, urologicznej, neurologicznej, chirurgii ogólnej dla dzieci, reumatologicznej, kardiologicznej, chirurgii ogólnej, neonatologicznej i otolaryngologicznej.

2.4.3. Pomoc społeczna

Na terenie gminy pomoc społeczną mieszkańcom świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielnie, który realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Wójta Gminy, a zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Świętokrzyskiego. GOPS realizuje swe zadania na podstawie m.in.: ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przepisów dotyczących samorządu gminnego, finansów publicznych, rehabilitacji zawodowej i społecznej, zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zamówień publicznych, systemu ubezpieczeń społecznych i innych.

Ośrodek może udzielać pomocy w formie pieniężnej i rzeczowej, a przy realizacji zadań współdziała z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Imielnie prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków: budżetu gminy (realizacja zadań własnych), dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych), dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych.

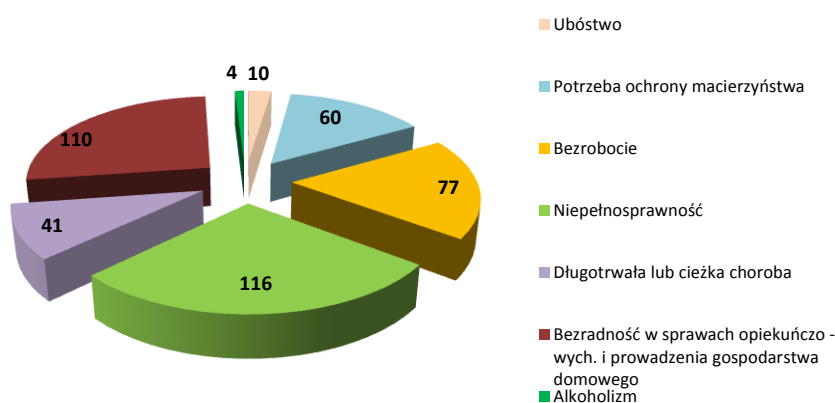
Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Imielnie w latach 2013-2015 (Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Imielno na lata 2016 - 2026)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Liczba rodzin korzystających z pomocy	329	301	303
Liczba osób w rodzinach	1 120	1 060	1 051

Tabela 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej według powodów trudnej sytuacji życiowej w latach 2010-2015 (Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Imielno na lata 2016 - 2026)

Powody trudnej sytuacji życiowej	2013	2014	2015
Ubóstwo	12	8	10
Bezrobocie	84	67	77
Niepełnosprawność	131	123	116
Długotrwała lub ciężka choroba	64	48	41
Ochrona macierzyństwa	73	66	60
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	95	99	110
Alkoholizm	6	4	4

Wykres 6. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Imielno w roku 2015 (w liczbach)

Najbardziej pożądanym zjawiskiem jest tendencja spadkowa liczby osób korzystających ze świadczeń GOPS. Wśród dominujących powodów przyznawania świadczeń w latach 2013 – 2015 znajdują się odpowiednio:

- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,

- bezrobocie,
- potrzeba ochrony macierzyństwa,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- ubóstwo,
- alkoholizm.

W latach 2013 – 2015 wysoki jest poziom niepełnosprawności oraz bezradności opiekuńczo – wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2015 roku zauważyć można pogłębiający się problem bezradności opiekuńczo – wychowawczej, bezrobocia, a co za tym idzie ubóstwa w stosunku do roku 2014. Pozytywnym zjawiskiem jest brak osób ubiegających się o pomoc w zakresie narkomanii czy sieroctwa.

Do najczęstszych problemów, z jakimi spotykają się osoby niepełnosprawne należą: utrudniony dostęp do opieki medycznej i rehabilitacji, bariery architektoniczne i komunikacyjne, pogarszanie się sytuacji materialnej, brak dostępu do grup wsparcia i opieki psychologicznej, izolacja społeczna. Dlatego też należy podejmować kroki, których celem będzie przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, prowadzących do ich większej aktywności zawodowej i społecznej.

Kolejnym powodem trudnej sytuacji życiowej rodzin jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, który dotyczy najczęściej rodzin o niskim statusie społecznym, zaburzonych relacjach małżeńskich, niskim kompetencjach wychowawczych. Duże znaczenie mają tu także czynniki zewnętrzne a do najważniejszych należą bezrobocie i ubóstwo. Bezrobocie stanowi główne uwarunkowanie wykluczenia społecznego i zaburza wypełnianie ekonomicznej funkcji rodziny. Rodzice skupiając się na zaspokajaniu najbardziej podstawowych potrzeb, nie są w stanie zaspokoić potrzeb wyższego rzędu co z kolei powoduje zahamowanie rozwoju członków rodziny. Długotrwałe pozostawanie bez pracy prowadzi do narastania wewnętrznych konfliktów w rodzinach, różnego typu uzależnień, przemocy domowej itp. Z danych zawartych w tabeli 19 wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wyraźnie wzrasta.

Tabela 17. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Imielno w latach 2010 – 2015 (Źródło: Urząd Gminy w Imielnie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kobiety	135	136	134	130	142	98
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	7	6	5	6	3	3
Z prawem do zasiłku	23	13	23	15	15	7
W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)	195	200	191	186	176	140
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	103	116	110	117	117	85
Razem	241	243	232	243	227	181

Tabela 18. Rodzaje pomocy udzielanej bezrobotnym z terenu Gminy Imielno w latach 2010 – 2015 (Źródło: Urząd Gminy w Imielnie)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prace interwencyjne	4	8	7	14	16	5
Roboty publiczne	29	6	10	12	11	20
Staż	7	4	16	8	2	7
Przygotowanie zawodowe	5	1	1	1	2	4
Szkolenia	17	16	17	21	21	13

Istotną rolę w pomocy rodzinie odgrywają świadczenia rodzinne obejmujące zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne czy jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka. Udzielanie tego rodzaju świadczeń ma na celu wspomaganie rodzin, które wykorzystując własne środki i możliwości nie są w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb, a przede wszystkim związanych z wydatkami na utrzymanie dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy w Imielnie, poza realizacją świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych, a także działalności w oparciu o profilaktyczne programy zapobiegania przemocy, alkoholizmu i narkomanii podejmuje wiele inicjatyw mających na celu poprawę jakości życia podopiecznych oraz mieszkańców gminy poprzez:

- Zespół interdyscyplinarny, który powołany został do realizacji zadań objętych programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – do zadań Komisji należy inicjowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- Rodzinny Punkt Informacyjno – Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy, którego celem jest doraźna pomoc w sytuacji kryzysowej związanej z przemocą i alkoholizmem w rodzinie,
- Kartę Dużej Rodziny, która przysługuje rodzinom z co najmniej trójką dzieci i oferuje zniżki oraz dodatkowe uprawnienia oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju,
- System pracy socjalnej, w tym przydzielaniu asystenta rodziny – oprócz pomocy materialnej działania te obejmują udzielanie poradnictwa mającego na celu poprawę sytuacji zawodowej, mieszkaniowej, rodzinnej i materialnej beneficjentów GOPS,
- Usług opiekuńcze, z których mogą korzystać osoby niepełnosprawne i samotne lub gdy rodzina nie może zapewnić opieki osobie niepełnosprawnej. Usługi te obejmują np. pomoc w codziennych czynnościach, zapewnienie kontaktów z rodziną i otoczeniem,
- Organizację koncertów, warsztatów, pogadarek o charakterze profilaktycznym w celu zapobiegania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy, organizację na terenie gminy kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę” oraz kampanii „Reaguj na przemoc!”,
- Funkcjonowanie grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu.

2.4.4. Bezpieczeństwo publiczne

W myśl ustawy o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy m.in. zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym także zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. Troska gminy o porządek publiczny, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz niski stopień przestępczości należą do czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności danego obszaru.

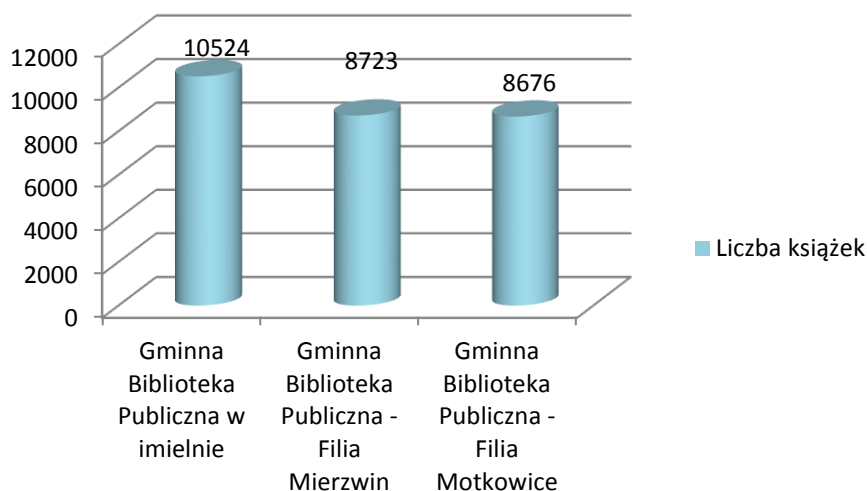
Gmina Imielno należy do obszarów bezpiecznych. Na terenie gminy notowane są jedynie drobne przestępstwa o niewielkim ciężarze gatunkowym. Do najczęściej popełnianych wykroczeń należą: drobne kradzieże, wandalizm i niszczenie mienia, bójki, pobicia, kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwym.

Podstawowymi organami państwa, powołanymi do zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego są policja oraz straż pożarna. Za bezpieczeństwo mieszkańców gminy odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Jędrzejowie. Sprawami bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ratownictwa ogólnego zajmują się: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Jędrzejowie oraz gminne jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Borszowice, Dalechowy, Dzierszyn, Grudzyń, Helenówka, Imielnica, Imielno, Jakubów, Mierzwin, Motkowice, Opatkowice Murowane, Sobowice, Stawy, Zegartowice.

2.4.5. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Działalnością kulturalną na terenie Gminy Imielno zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna w Imielnie z filiami w Mierzwinie i Motkowicach. Biblioteki mają na celu upowszechnianie wiedzy, czytelnictwa i kultury jako czynników mających wpływ na wzrost poziomu życia mieszkańców, poszanowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego, gromadzą, opracowują, przechowują i udostępniają materiały biblioteczne.

Wykres 7. Księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Filii Bibliotecznych w Gminie Imielno

W 2015 roku Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami zarejestrowała 507 czytelników, w tym 310 użytkowników zbiorów bibliotecznych w wieku do lat 15.

Tabela 19. Liczba czytelników książek w 2015 roku w Gminie Imielno (Źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Imielnie)

Wyszczególnienie	Imielno	Motkowice	Mierzwin
Liczba zarejestrowanych czytelników	222 w tym 131 do lat 15	102 w tym 57 do lat 15	183 w tym 122 do lat 15

Tabela 20. Liczba wypożyczeń zbiorów bibliotecznych na przestrzeni lat 2012 - 2015

Wyszczególnienie	Liczba wypożycz. ogółem	Imielno	Motkowice	Mierzwin
2012	15054	10275	2889	1840
2013	16472	10942	2546	2189
2014	13357	10196	1515	1646
2015	14584	10775	1076	2733

Biblioteka w Imielnie - posiada 3 stanowiska komputerowe do korzystania z bezpłatnego Internetu dla czytelników. Wszystkie zostały zakupione w ramach programu „IKONKA.” Zakupiono dodatkowy komputer o większej pamięci operacyjnej z myślą o budowie systemu MAK+ (Program MAK służy do katalogowania i opracowywania zbiorów w sposób elektroniczny).

Filia Biblioteczna w Mierzwinie - dysponuje jednym stanowiskiem komputerowym z dostępem do Internetu. Służy on czytelnikom jak i bibliotekarzowi. Zakup jednostki komputerowej został w całości sfinansowany ze środków własnych. Istnieje potrzeba wymiany regałów bibliotecznych.

Filia Biblioteczna w Motkowicach – do filii został zakupiony laptop w związku z planowanym wprowadzeniem Systemu Bibliotecznego MAK+.

W Gminie Imielno brak jest Domu Kultury. Świetlice zlokalizowane w strażnicach OSP w miejscowościach: Borszowice, Dalechowy, Dzierszyn, Grudzyń, Imielno, Imielnica, Jakubów, Mierzwin, Motkowice, Opatkowice Murowane, Sobowice, Stawy, Zegartowice udostępniają tylko pomieszczenia, nie posiadają niezbędnego wyposażenia, opiekunów, nie prowadzą zajęć.

Działalność kulturalna wśród dzieci i młodzieży prowadzona jest również w szkole poprzez wszelkiego rodzaju grupy recytatorskie, teatryki dla dzieci i młodzieży itp.

Istotne znaczenie dla lokalnej tożsamości kulturowej w gminie mają obiekty zabytkowe, miejsca historyczne, pamiątki, cmentarze, miejsca związane z pobytem wybitnych osobistości historycznych, lokalne legendy i podania, tradycje.

Do najcenniejszych zabytków gminy, liczących się w regionie, można zaliczyć:

- zespół kościoła parafialnego w Imielnie, erygowanego w XIII w., z zachowanymi fragmentami romańskimi, gotyckimi, renesansowymi i barokowymi oraz wystrojem barokowym wnętrza,
- wielkopowierzchniowe stanowisko archeologiczne – „Stawy” – 160 ha, (3 miejsce pod względem powierzchni w województwie – po rezerwatach archeologicznych „Rydno” i „Rosiejów – Szczotkowice”). Istniała tu kamienna osada obronna z epoki plemienną i wczesnopaństwowej (VIII-XII w.), stanowisko otrzymało numer rejestru 524. Grodzisko wiślańskie zlokalizowane na wyspie w dawnych rozplotach Nidy, okolone pierścieniami fos i wałów, identyfikowane jest z późniejszą siedzibą średniowiecznej kasztelani czehowskiej. Łącznie z grodami nadnidziańskiej kasztelani wiślickiej oraz małogoskiej stanowiło system obronny pogranicza ziem piastowskich – krakowskiej i sandomierskiej,
- z lat I wojny światowej pochodzi unikatowy zabytek techniki – kolejka wąskotorowa z Jędrzejowa do Wiślicy (poprzez Jakubów, Wygodę i Stawy), zbudowana przez wojska austriackie, jedna z ostatnich użytkowanych w Polsce. Funkcjonuje w sezonie turystycznym jako tzw. „Ciuchcia – Ekspres Ponidzia”.

Ważne dla tożsamości kulturowej subregionu Ponidzia są pozostałe zachowane zespoły i obiekty zabytkowe gminy, takie jak:

- zespół kościoła parafialnego w Mierzwinie, z XVI – XIX w., z elementami późnogotyckimi i wnętrzem o wystroju barokowo – rokokowym,
- zespoły dworskie z parkami w Grudzynach, Motkowicach, Opatkowicach Murowanych, Stawach, z XVIII – XIX w.,
- zespół folwarczny w Motkowicach z XVIII w.,
- nieliczne tradycyjne domy i zagrody z XIX – XX w. drewniane, drewniano – murowane i murowane w Borszowicach, Dalechowach, Dzierszynie, Imielnicy, Imielnie, Jakubowie, Mierzwinie, Motkowicach, Opatkowicach, Sobowicach, Stawach,
- kaplica cmentarna z XIX w., w Imielnie oraz cmentarze parafialne,
- cmentarz wojenny w Motkowicach z lat 1914 – 1915 (nr rej. konserwatorskiego 1064).

Na obszarze gminy występują ponadto stanowiska archeologiczne, cenne dla nauki. Są to głównie stanowiska osadnicze datowane od neolitu do wczesnego średniowiecza.

Elementami dziedzictwa kulturowego są również historyczne układy zabudowy, miejsca historyczne, tradycje niematerialne, folklor.

Miejscowości obecnego obszaru gminy mają na ogół metrykę średniowieczną, niekiedy wczesnośredniowieczną, rzadziej nowożytną. Dla przykładu:

- Imielno, znane z pierwszych przekazów pisanych jako Jemielno (w 1230r. – Iemelna, Imelna), posiada nazwę topograficzno – przyrodniczą wywodzącą się od „jemioty”. Parafia powstała przed 1326r. w początkach wieku XIII lub wcześniej.
- Imielnica, o podobnej jw. toponimii, notowana jest w 1376r. jako Gemelnicza.

- Grudzyń (Grodina, Grocina, Grogina, Grudzyna) znane są ze źródeł pisanych już w początku XIII w., (1229r.) jako własność benedyktynów tynieckich, później rycerska. Parafia w Grudzyń istniała przed 1257r. (dużo później, po 1598r., nastąpiło przeniesienie parafii do Mierzwina).
- Opatkowice, pierwotnie notowane jako Opatkovo w dokumentach z lat 1166-67, należały od wieków (w części zwanej później jako Opatkowice Cysterskie) do dóbr cysterskiego opactwa w Mogile – potwierdzanych jeszcze w roku 1790, a inna część Opatkowic należała do dóbr benedyktynów tynieckich.

Miejsca historyczne:

- w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru gminy – po drugiej stronie Nidy, na polach wsi Kliszów, Rębów, Kokot – rozegrała się w roku 1702 największa batalia II wojny północnej na ziemiach polskich, znana z historii jako tzw. „bitwa pod Kliszowem”.
- Kościuszko z armią powstańczą przebył trasę Pińczów – Jędrzejów (prawdopodobnie przez Imielno) pod koniec maja 1794r. w drodze z Połańca na pole bitwy pod Szczekocinami.
- III oddział krakowski majora Karola Kality „Rębajły” (I Pułk Stopnicki), liczący 120 żołnierzy piechoty i 14 jazdy stoczył w dniu 5.12.1863r. zwycięską bitwę pod Mierzwinem z Moskalami.
- bitwa 6.02.1864r. pod Jakubowem.
- bitwa 19.03.1864r. pod Imielnem.

Pamiętki powstania styczniowego:

- w Imielnie (płyta i pomnik kamienny Wojciecha Zadębskiego, powstańca z lat 1830 i 1863),
- w Mierzwinie (epitafium w kościele – Erazma Rola Różyckiego, przywódcy „białych” w Kielcach podczas powstania styczniowego oraz byłego dowódcy słynnego Szwadronu Krakusów).

Cmentarze I wojny światowej:

- cmentarz wojenny w Motkowicach z lat 1914-1915 grupuje 26 mogił, w których spoczywa 34 żołnierzy armii austro - węgierskiej oraz 4 rosyjskiej.
- na cmentarzu parafialnym w Mierzwinie mogiły żołnierzy z 1915r. nie zostały zachowane. Istniało tu 15 mogił, w których spoczywa 8 legionistów I Brygady J. Piłsudskiego, 15 żołnierzy armii austro – węgierskiej oraz 3 rosyjskiej.

Miejsca pamięci narodowej (walk i męczeństwa) z II wojny światowej:

- mogiła ziemna 10 ofiar egzekucji z 1943r. w Jakubowie (Las Motkowicki) i miejsce zbiorowych egzekucji z lat 1943-1944 w Motkowicach (las Motkowicki),
- mogiła kapelana partyzanckiego z 1943r. na cmentarzu w Imielnie.

Miejscowości związane z pobytym wybitnych osobistości historycznych:

- w Imielnie urodził się znany etnograf regionalny i archeolog ksiądz Władysław Siarkowski (1840-1902) – „kielecki Kolberg”, autor wielu cenionych publikacji, odkrywca grodziska w Stawach,
- w Opatkowicach Murowanych zmarł w roku 1893 Erazm Rola Różycki, przywódca „białych” w Kielcach podczas powstania styczniowego, były dowódca Szwadronu Krakusów.

Lokalne legendy i podania, tradycje:

Publikacje wskazują na występowanie w przeszłości ciekawych legend związanych ze starymi obiektami i szczególnymi miejscami gminy. Są one istotne dla tożsamości kulturowej „małej ojczyzny”, łącznie ze specyfiką folkloru, rzemiosła tradycyjnego, itp.

2.4.6. Sport, rekreacja i turystyka

Sport na terenie Gminy Imielno odgrywa znaczącą rolę. W gminie działa Gminny Klub Sportowy Imielno, który został wpisany do ewidencji Starosty Jędrzejowskiego. Klub sportowy upowszechnia kulturę fizyczną wśród mieszkańców gminy, zwłaszcza młodzieży, przyczyniając się jednocześnie do rozwoju różnych dyscyplin sportowych. Drużyna piłkarska seniorów występuje w Klasie B, gr. II rozgrywek piłkarskich Świętokrzyskiego Związku Piłki Nożnej w Kielcach. GKS Imielno posiada siedzibę w Stawach, i tam rozgrywa swoje mecze na zmodernizowanym boisku. Celem klubu jest również stworzenie warunków do rozwoju talentu piłkarskiego oraz zagospodarowanie wolnego czasu dzieciom i młodzieży z Gminy Imielno. Klub działa również prężnie w mediach społecznościowych - posiada *fanpage* na Facebooku.

Bazę sportową na terenie gminy tworzą:

- Sala sportowa przy budynku Samorządowej Szkoły Podstawowej w Imielnie – w Sali zaprojektowano pełnowymiarowe boiska do piłki ręcznej, koszykówki (alternatywnie 3 boiska do siatkówki), tenisa. Sala wyposażona jest w niezbędny sprzęt sportowy, automatycznie podnoszone i opuszczane tablice do koszykówki, elektroniczną tablicę wyników, nagłośnienie, przenośne trybuny, wykładzinę pozwalającą na zabezpieczenie parkietu w przypadku realizacji uroczystości okolicznościowych. W zapleczu sali znajdują się magazyny sprzętu sportowego, pokój nauczyciela WF i ratownika medycznego, szatnie, umywalnie, natryski, pomieszczenie porządkowe, w.c. i komunikacja. Sala połączona jest z budynkiem szkoły,
- Dwie sale gimnastyczne przy szkołach w Mierzwinie i Motkowicach (obie sale o powierzchni około 180 m²),
- Boisko piłkarskie w Stawach – spełniające wymagania do możliwości udziału drużyny piłkarskiej w klasie rozgrywkowej B,
- Ogólnodostępne boiska piłkarskie bez infrastruktury w miejscowościach: Motkowice, Sobowice, Bełk, Grudziny, Opatkowice Murowane,

- Place zabaw dla dzieci w miejscowościach Bełk, Borszowice, Grudziny, Helenówka, Imielno (2 szt.), Jakubów, Mierzwin, Motkowice, Opatkowice Murowane, Sobowice, Stawy.

Na sali sportowej w Imielnie, która jest salą ogólnodostępną, odbywa się większość turniejów sportowych, uroczystości oraz imprez okolicznościowych. Na boiskach piłkarskich rozgrywany jest wakacyjny turniej piłki nożnej. Boiska służą również obok placów przy szkołach w Motkowicach, Imielnie i Mierzwinie do organizacji corocznej wakacyjnej imprezy plenerowej – pikniku rodzinnego.

Gmina Imielno odznacza się dużymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Znaczna jej część została objęta prawną ochroną przyrody. Wschodnia i południowo-wschodnia część gminy znajduje się w Nadnidziańskim Parku Krajobrazowym (6,8% powierzchni gminy) i jego otulinie (31,5%). Na terenie parku obowiązują ustalenia „Planu ochrony Zespołu Parków Krajobrazowych Ponięcia”.

Wschodnia i południowo-wschodnia część gminy, zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL stanowi fragment węzła ekologicznego (Obszar Nadnidziański) o randze krajowej, najcenniejsze fragmenty doliny Nidy położone są w węźle ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym (Obszar Buski). Przyrodniczo najcenniejszy jest obszar poniżej Motkowic zawarty pomiędzy miejscowościami Stawy, Sobowice, Skowronno i Umianowice (na obszarze gminy Imielno i gmin sąsiednich – Pińczów i Kije). Stanowi on część biocentrum międzynarodowego węzła ekologicznego. Uformowała się tutaj unikatowa struktura geomorfologiczna – tzw. Delta śródlądowa.

Bazę turystyczną/agroturystyczną w Gminie Imielno tworzą:

- Sielsko Na Wygodzie, Wygoda 16a, 28-313 Imielno,
- Gospodarstwo Rybackie "Stawy", Stawy 2A, 28-313 Imielno,
- Gorzelnia nad Nidą Kinga Pędrak, Motkowice ul. Gorzelniana 4, 28-313 Imielno.

Ponadto przez obszar Gminy Imielno przebiega Rowerowy Szlak Architektury Obronnej, który powstał w 2006 roku z inicjatywy Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego przy wsparciu finansowym Ministerstwa Gospodarki oraz Samorządu Województwa Świętokrzyskiego. Trasa szlaku wynosi około 500 km i w całości przebiega przez obszar województwa świętokrzyskiego.

Szlak ma swój początek w mieście Końskie (przy dworcu PKS), natomiast koniec szlaku następuje na terenie Miasta Kielce (przy Pałacu Biskupów Krakowskich). W większości szlak prowadzi drogami asfaltowymi drugorzędowymi, charakteryzującymi się mniejszym natężeniem ruchu drogowego, jak również ścieżkami polnymi i duktami leśnymi. Wśród odwiedzanych obiektów na trasie znajdują się zamki, pałace, dwory i ich pozostałości, jak również grodziska i kościoły wykazujące cechy obronne. Niemniej jednak oprócz budowli o typowo obronnym charakterze turysta ma okazję zwiedzić wiele innych zabytków architektury świeckiej i sakralnej, zespoły tradycyjnej zabudowy wiejskiej, placówki muzealne, naukowo-badawcze, stare młyny i wiele innych. Ofertę uzupełniającą do produktów oferowanych na szlaku stanowi baza noclegowa i gastronomiczna, wytwory

rękodzieła, twórczość ludowa, regionalne rzemiosło, imprezy kulturalne, sportowe i turystyczne itp. Na trasie Rowerowego Szlaku Architektury Obronnej, przy poszczególnych budowach zostaną usytuowane tablice informacyjne, na których znajdą się wiadomości na temat obiektu, jak również mapa przedstawiająca przebieg szlaku w terenie.

Szlak rowerowy dociera z sąsiedniej Gminy Sobków, następnie przebiega przez następujące miejscowości na terenie Gminy Imielno: Borszowice (116,9km trasy) - Motkowice –Stawy-Imielno –Imielnica –Sobowice - rzeka Nida (128,4 km trasy) i prowadzi w kierunku Pińczowa. Rowerowy szlak w większości znakowany jest za pomocą znaków malowanych, koloru czarnego, według wytycznych PTTK.

2.5. Aktywność społeczna

Aktywność mieszkańców gminy może przejawiać się nie tylko w sferze gospodarczej, ale również w działalności społecznej, udziału w wyborach, aktywizowaniu środowiska lokalnego. W gminie działają stowarzyszenia oraz inne organizacje i związki, które poprzez swoją działalność chronią dorobek kulturalny poprzednich pokoleń, służą młodzieży, uczą postaw ekologicznych, dbają o rozwój społeczno-kulturalny gminy. Ich działania skierowane są na pogłębienie integracji społecznej, rozwój potencjału kulturowego gminy, rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych oraz budowaniu tożsamości kulturowej regionu.

Tabela 21. Stowarzyszenia i Związki Międzygminne, do których przynależy Gmina Imielno

Stowarzyszenie, Międzygminny Związek	Nr uchwały powołującej	Data utworzenia	W sprawie
Stowarzyszenie „Związek Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego”	XIII/109/2000	2000.09.27	przystąpienia do Stowarzyszenia
Międzygminny Związek p.n. „Planowanie Przestrzenne”	XI/97/2000	2000.06.30	przystąpienia gminy do Związku
Spółka p.n. „Ciuchcia-Ekspres-Ponidzie” Jędrzejów	XVIII/154/01	2001.11.16	przystąpienia do spółki
Związek Międzygminny „EKOLOGIA” Jędrzejów	VIII/66/99	1999.10.28	przyjęcie statutu
Lokalna Grupa Działania p.n. „Ziemia Jędrzejowska GRYF”	X/50/07	2007.10.16	przystąpienia Gminy do LGD
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Jędrzejowska Ryba”	XXVI/130/09	2009.08.26	przystąpienia do stowarzyszenia LGR
Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Jędrzejowskiej	XXXV.219.2014	2014.11.10	Przystąpienie do stowarzyszenia
Stowarzyszenie Rybacka Lokalna Grupa Działania	V.25.2015	2015.03.30	Przystąpienie do stowarzyszenia

Ponadto na terenie gminy działa Koło Gospodyń Wiejskich Grudzyń oraz Stowarzyszenie „Sobowianki”.

3. CHARAKTERYSTYKA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

3.1. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

Sieć komunikacyjną na terenie Gminy Imielno tworzą:

- ⇒ Droga krajowa nr 78 łącząca tereny wschodnie z Katowicami i południowo-zachodnimi obszarami kraju. Droga przebiega w układzie wschód – zachód;
- ⇒ Drogi powiatowe
 - Droga powiatowa nr 0158 T relacji Mnichów – Mokrsko – Motkowice – Imielno, która łączy centralny i południowy obszar gminy z drogą krajową nr 78, a poprzez nią z ośrodkami usługowymi
 - Nr 0169T Imielno – Mierzwin – Tur Górny
 - Nr 0166T Imielno – Jakubów – droga krajowa nr 78
 - Nr 0170T Diament – Łysaków – Opatkowice – Mierzwin
 - Droga powiatowa nr 0168T Jadwinów – Pińczów – trasa o charakterze zbiorczym dla ruchu odbywającego się w relacjach Jędrzejów – Imielno – Pińczów.

Sieć dróg powiatowych pełni rolę ciągów komunikacyjnych, które decydują zarówno o zintegrowaniu układu terytorialnego gminy jak i jego funkcjonowaniu oraz otwartości na zewnątrz.

Pozostałe drogi to drogi gminne i wewnętrzne. Drogi gminne spełniają funkcje obsługi obszaru sołectwa i drugorzędnych powiązań na jego obrzeżach a także pełnią rolę dróg dojazdowych do pól. Drogi gminne w większości posiadają słabe nawierzchnie, braki w poboczach, odwodnieniu i wymagają remontów.

3.2. Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Zaopatrzenie ludności w wodę odbywa się poprzez wodociągi bazujące na ujęciach wód podziemnych: Motkowice, Imielno, Opatkowice Murowane. Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych na terenie Gminy Imielno zaspokajają potrzeby mieszkańców.

Tabela 22. Charakterystyka ujęć wody zlokalizowanych na terenie Gminy Imielno (dane Urzędu Gminy w Imielnie)

Nazwa stacji	q - dm ³ /sek	Q - m ³ /h
Motkowice	6	21,8
Imielno	18,8	68,0
Opatkowice Murowane	20,5	74,0

Łączna długość rozdzielczej sieci wodociągowej w gminie wynosi 67,2 km (dane GUS, stan na koniec 2015 r.), z przyłączami prowadzącymi do budynków mieszkalnych w ilości 1 242 szt. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych ogółem wynosi 120 dam³. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosi 26,9 m³. Wskaźnik liczby osób korzystających z instalacji wodociągowej w gminie wynosi 81,5%. Sieć rozdzielcza przypadająca na 100 km² osiąga wartość 66,5 km. Na terenach nieuzbrojonych w sieć wodociągową, do celów socjalno – bytowych wykorzystuje się ujęcia indywidualne.

Tabela 23. Stan sieci wodociągowej w Gminie Imielno na przestrzeni lat 2010 – 2015 (Źródło: Dane GUS, 2010 – 2015)

Wyszczególnienie	Jednostka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Długość sieci wodociągowej	km	67,2	67,2	67,2	67,2	67,2	67,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	1 159	1 167	1 188	1 201	1 214	1 242

Na terenie Gminy Imielno nie funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej. Brak jest oczyszczalni ścieków. Nieczystości płynne z gospodarstw domowych i instytucji gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach (szambach), które są opróżniane w miarę potrzeb. Niektóre gospodarstwa domowe posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków. Obecnie na terenie Gminy Imielno funkcjonuje 548 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.

Dość wysoki stopień zwodociągowania gminy, funkcjonowanie szamb o różnym stopniu szczelności oraz poziomie eksploatacji, przenikanie nieczystości do gruntów, to główne argumenty przemawiające za podjęciem działań mających na celu sukcesywne porządkowanie gminnej gospodarki ściekowej. Prognozuje się, że przydomowe oczyszczalnie ścieków stanowiąc będą podstawę gospodarki ściekowej na terenie gminy.

3.3. Gospodarka odpadami

Największą grupę odpadów powstających na terenie Gminy Imielno stanowią odpady komunalne, tj. odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz u innych wytwórców (głównie z sektora handlowego, usługowego, obiektów użyteczności publicznej).

Od lipca 2013 roku w Polsce w zakresie gospodarki odpadami zaczęły obowiązywać przepisy, które nakładają na gminę obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu.

W zamian za uiszczaną przez mieszkańców opłatę gmina gospodaruje odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązującymi przepisami. Gmina systemem objęła odbiór i zagospodarowanie odpadów pochodzących z nieruchomości zamieszkałych oraz wyposażenie tych nieruchomości w pojemniki do gromadzenia odpadów oraz obwoźną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych. Do zbiórki odpadów komunalnych wykorzystywane są pojemniki o pojemności od 120 do 7000 litrów (tzw. KP-7). W ramach nowego systemu właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy mają możliwość prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”, czyli w gospodarstwie domowym, bezpośrednio na nieruchomości. Do zbiórki odpadów selektywnie zbieranych wykorzystywane są worki w kolorach:

- żółty – plastik, metal, opakowania wielomateriałowe,
- biały – szkło kolorowe i białe,
- niebieski – papier i tektura.

Mieszkańcy gminny oddają odpady zgodnie z obowiązującym harmonogramem odbioru odpadów. Obecnie odpady z terenu Gminy Imielno odbierane są przez firmę Ekom Maciejczyk Sp. j.

Odpady segregowane zagospodarowane zostają przez firmę wywozową, natomiast odpady komunalne wywożone są do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) we Włoszczowie.

Tabela 24. Odpady zbierane w Gminie Imielno w latach 2010-2015 (dane GUS, Bank Danych Lokalnych, dane Urzędu Gminy w Imielnie*)

Rodzaj	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem (w Mg)	215,27	200,00	188,20	120,84	135,58	118,00
Ilość odpadów zmieszanych zebranych z gospodarstw domowych (w Mg)	182,3	180,0	169,3	110,22	131,52	b.d.
Odpady zmieszane z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca (w kg)	40,4	40,1	38,1	24,8	29,6	b.d.
Ilość zebranego azbestu (w Mg)*	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	71,214
Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie (w Mg)*	0	0	0	26,1	76,1	119,3
Liczba gospodarstw objętych selektywną zbiórką odpadów (szt.)*	b.d.	b.d.	b.d.	898	927	958

3.4. Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Ciepłownictwo

Na terenie Gminy Imielno nie funkcjonują scentralizowane systemy ogrzewania (nie istnieją zakłady produkujące ciepło oraz jednostki zajmujące się dystrybucją ciepła). Podstawą gospodarki cieplnej jest więc infrastruktura ciepłownicza oparta na lokalnych źródłach ciepła eksploatowanych przez ich właścicieli wyłącznie na własne potrzeby oraz przez piecowy system ogrzewania mieszkań. Głównym czynnikiem grzewczym jest węgiel oraz inne produkty węglopochodne, bardzo rzadko olej opałowy.

Energia elektryczna

Zaopatrzenie obszaru Gminy Imielno w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Przez teren sołectwa Motkowice przebiega tranzytowa linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400kV oraz elektromagnetyczna sieć rozdzielcza zasilająca bezpośrednio gminę. Tworzą ją linie średniego napięcia (SN) 15 kV oraz linie niskiego napięcia (nN) 0,4kV. Do sieci elektrycznej podłączone są wszystkie gospodarstwa domowe. Parametry sieci elektroenergetycznej są wystarczające w stosunku do potrzeb mieszkańców.

Gaz sieciowy

Gmina Imielno nie posiada sieci gazowej. Jednakże coraz częściej mieszkańcy gminy instalują lokalne, domowe urządzenia grzewcze oparte o gaz płynny propan-butan. Przez miejscowości Zegartowice, Opatkowice Pojałowskie, Opatkowice Drewniane, Opatkowice Murowane, Kawęczyn przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN300 relacji Jędrzejów – Pińczów zbudowany w latach 2009 – 2010. Dotychczas nie wykonano żadnych przyłączy umożliwiających odbiór gazu przez mieszkańców gminy.

4. Charakterystyka sfery gospodarczej

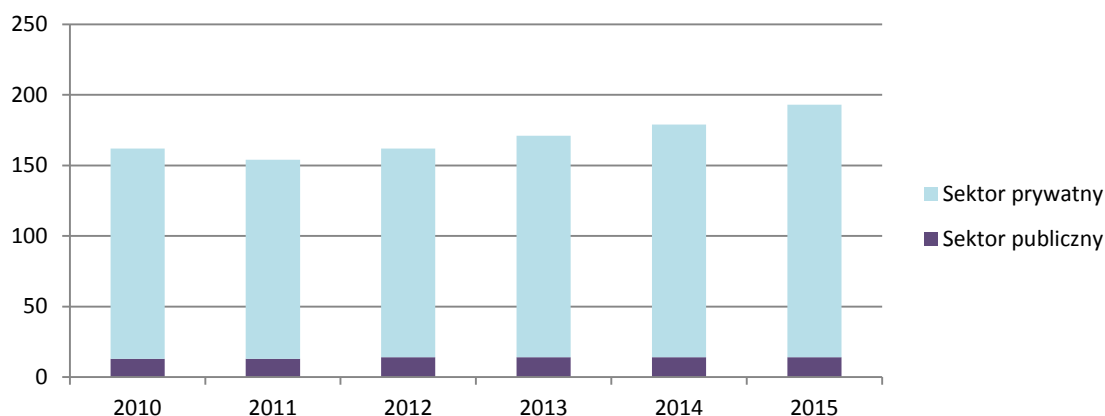
4.1. Aktywność gospodarcza

Działalność gospodarcza na terenie Gminy Imielno jest rozwinięta w stopniu średnim, a gospodarcze wykorzystanie zasobów gminy jest również oparte na działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwach indywidualnych. Głównie z braku zaplecza umożliwiającego rozwój przemysłu, jak również mało dochodowego rolnictwa ludność gminy poszukuje zatrudnienia poza rolnictwem, zakładając własne małe firmy handlowo-usługowe.

Tabela 25. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Imielno w latach 2010-2015 (GUS 2010-2015)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rejestr REGON ogółem						
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	162	154	162	171	179	193
Sektor publiczny	13	13	14	14	14	14
Sektor prywatny	149	141	148	157	165	179
Sektor prywatny						
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	118	109	116	123	131	146
Spółki handlowe	0	0	0	2	2	1
Spółdzielnie	2	3	3	3	3	3
Fundacje	1	1	1	1	1	1
Stowarzyszenie i organizacje społeczne	14	15	15	15	15	15

Wykres 8. Podmioty prywatne sektora publicznego i prywatnego w Gminie Imielno

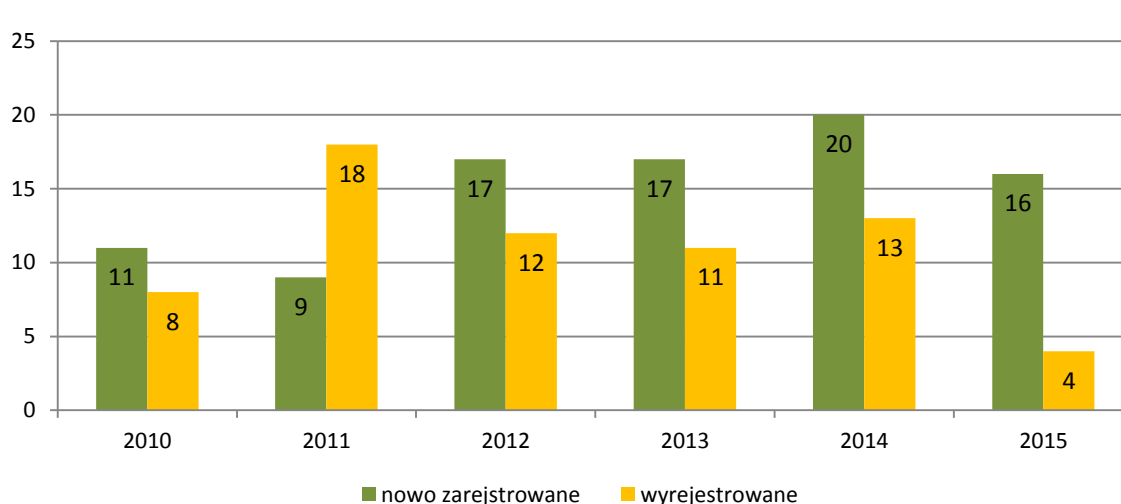
Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - ogółem w gminie zarejestrowanych jest 193 podmioty - w tym 179 tworzy sektor prywatny (blisko 93%). W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (81,6%). Większość z zarejestrowanych firm stanowią podmioty małe, gdzie znaczna ich część działa jako podmioty jednoosobowe. Na terenie Gminy Imielno najwięcej podmiotów działa w obszarze handlu hurtowego i detalicznego (około 29% ogółu zarejestrowanych podmiotów) oraz budownictwa (17,1%).

Tabela 26. Zestawienie podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Imielno wg sekcji PKD w latach 2010-2015 (GUS, 2010-2015)

Sektor gospodarki:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9	8	9	14	15	15
górnictwo i wydobywanie	4	4	4	4	4	4
przetwórstwo przemysłowe	13	14	15	14	15	19
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	0	0	0	1	1	0
budownictwo	31	26	26	24	29	33
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	40	41	45	47	48	54
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5	4	4	4	3	3
transport i gospodarka magazynowa	11	10	10	11	10	10
informacja i komunikacja	1	1	2	2	0	1
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4	1	3	4	2	2
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6	5	4	5	7	7
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	0	0	1	2	2
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	16	16	16	16	16	16
edukacja	7	7	8	8	9	9
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	3	3	3	4	4
działalność związana z kulturą, rozrywką, rekreacją	1	2	2	2	2	2
pozostała działalność usługowa; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	11	12	11	11	12	12
Razem	162	154	162	171	179	193

W roku 2015 zarejestrowano w gminie 16 nowych podmiotów gospodarczych prywatnych, natomiast wyrejestrowano 4 podmioty (dane GUS, 2015 r.).

Wykres 9. Podmioty gospodarki narodowej – nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w latach 2010-2015 w Gminie Imielno

4.2. Rolnictwo

Gmina Imielno jest gminą wiejską, w której głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo. Użytki rolne stanowią około 81% powierzchni całej gminy. Jako grunty orne zakwalifikowanych jest 6 758,79 ha, co stanowi około 67% powierzchni gminy. Duże znaczenie dla produkcji rolnej ma jakość gleb. Na terenie Gminy Imielno przeważają grunty orne należące do IV klasy bonitacyjnej i stanowią one ponad 36% gruntów ornych w gminie. Gleby wyższych klas – II i III klasa zajmują 20,2% a gleby V i VI klasy stanowią 31,6% gruntów ornych. Wśród trwałych użytków zielonych przeważają klasy bonitacyjne IV i V, które stanowią ponad 80% powierzchni wszystkich użytków zielonych gminy. Dla Gminy Imielno wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w 120-punktowej skali zawiera się w przedziale 60-70 pkt, średni wskaźnik dla województwa świętokrzyskiego wynosi 69,3 pkt. Na obszarze Gminy występują gleby rędzinowe utworzone z utworów kredowych, gleby związane z podłożem piaszczysto-glinowym – brunatne, mady i gleby mułowe oraz gleby utworzone na podłożu organicznym i organiczomineralnym – torfowe, murszowe i mułowotorfowe. Najlepsze, żyzne rędziny zajmują największy obszar i reprezentowane są przez rędziny czarnoziemne i brunatne. Występują w większych kompleksach w sołectwach: Zegartowice, Opatkowice Pojałowskie i Cysterskie, Mierzwin, Helenówka. Rędziny brunatne pokrywają przeważnie łagodne zbocza, co zwiększa ich podatność na erozję. W dolinach rzecznych spotyka się rędziny deluwialne. Gleby brunatne właściwe występują na przeważającej części obszaru i występują we wszystkich sołectwach. Mady występują w dolinie Nidy, gdzie największe płaty znajdują się w rejonie Borszowic, Motkowic, Stawów i Sobowic. W dolinie Nidy przeważają użytki zielone o niskiej wartości rolniczej ze względu na nadmierne uwilgotnienie – mady, oraz gleby torfowe i murszowe. Pod wpływem czynników naturalnych oraz antropogenicznych zachodzi pogorszenie właściwości użytkowych gleby, czyli ich degradacja. Głównymi przyczynami, które powodują obniżenie właściwości produkcyjnych gleb są: eksploatacja surowców mineralnych, niewłaściwe użytkowanie rolnicze gleb, błędne stosowanie środków ochrony roślin i nawozów sztucznych oraz oddziaływanie przemysłu, transportu i gospodarki komunalnej.

Tabela 27. Powierzchnia użytków rolnych w gminie w 2015 r. (dane Urzędu Gminy w Imielnie, stan na koniec 2015 r.)

Wyszczególnienie		Powierzchnia [ha]	
Rodzaj	Klasa	w poszczególnych klasach ziemi	ogółem
Grunty orne	R II	24,5600	6851,5665
	R IIIa	585,1780	
	R IIIb	1365,1105	
	R IVa	2043,9862	
	R IVb	941,7091	
	R V	1116,8507	
w tym sady	R VI	681,3921	
	SR IIIa	10,6047	
	SR IIIb	13,8757	
	SR IVa	26,7579	
	SR IVb	19,4269	
	SR V	19,7398	

Wyszczególnienie		Powierzchnia [ha]		
Rodzaj	Klasa	w poszczególnych klasach ziemi	ogółem	
	SR VI	2,3749		
łąki	Ł III	20,2313	962,3633	
	Ł IV	478,6327		
	Ł V	294,3024		
	Ł VI	169,1569		
w tym sady	SŁ IV	0,04		
Pastwiska	Ps III	12,7666	341,8548	
	Ps IV	122,0819		
	Ps V	132,8863		
	Ps VI	70,6378		
	w tym sady	SPs III		2,4100
	SPs IV	0,9422		
	SPs V	0,0900		
	SPs VI	0,0400		
Powierzchnia użytków rolnych ogółem		8155,7846		

Na obszarze gminy znajduje się 1 024 gospodarstw rolnych (Powszechny Spis Rolny z 2010 roku) o łącznej powierzchni 7 382,45 ha. Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie wynosi około 7,2 ha. W gminie przeważają małe gospodarstwa rolne o powierzchni do 5ha (stanowią ponad 35% wszystkich gospodarstw w gminie).

Tabela 28. Struktura gospodarstw na terenie Gminy Imielno (według danych Powszechnego Spisu Rolnego, GUS 2010)

Rodzaj	Gospodarstwa					
	ogółem	do 1 ha włącznie	1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15 ha i więcej
gospodarstwa ogółem (szt.)	1024	163	360	305	112	84
gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą (szt.)	948	116	331	305	112	84
powierzchnia gospodarstw rolnych (ha)	7 382,45	140,72	1 277,68	2 449,67	1 447,47	2 066,91
powierzchnia gospodarstw prowadzących działalność rolniczą (ha)	7 272,28	97,69	1 210,54	2 449,67	1 447,47	2 066,91

4.3. Leśnictwo

Lasy chronią gleby przed zmywaniem i wyjąłowieniem przez wody opadowe, regulują stosunki wodne w zakresie retencjonowania wód podziemnych i powierzchniowych a także zmniejszają ich spływ powierzchniowy. Stwarzają również korzystne warunki rekreacyjne i topoklimatyczne.

Gmina Imielno należy do obszarów słabo zalesionych – lesistość gminy wynosi 10,9%. Według danych GUS (Bank Danych Regionalnych) powierzchnia lasów na terenie Gminy Imielno wynosi 1 098,27 ha (na 31.12.2015r.). Pod względem własności ponad 45% (498,27 ha) stanowią lasy publiczne.

Występujące na terenie gminy lasy nie tworzą dużych zwartych kompleksów leśnych i dlatego też powinny być chronione. Gmina Imielno została zaliczona do obszarów o najwyższych w kraju preferencjach zalesieniowych. Zwiększanie powierzchni lasów

powinno następować poprzez dolesienia gruntów słabych klas bonitacyjnych (grunty V i VI klasy), przylegających do istniejących już lasów oraz nieużytków, obszarów źródłiskowych i wododziałowych terenów erozyjnych, niezalesionych enklaw śródleśnych oraz terenów, które spowodują wyrównanie granicy rolno – leśnej, a także połączenia drobnych terenów leśnych w większe masywy. Przy kształtowaniu linii brzegowej lasów należy zadbać o jej krajobrazowy charakter.

5. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

5.1. Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia i geologia

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym wg J. Kondrackiego Gmina Imielno położona jest w obrębie makroregionu Niecka Nidziańska (342,2) podprowincji Wyżyna Małopolska (342). Mezoregionami Niecki Nidziańskiej w granicach gminy są: Płaskowyż Jędrzejowski (342,21) i Dolina Nidy (342,25). Płaskowyż Jędrzejowski jest wyraźnie ograniczony dolinami rzecznyymi: Pilicy na zachodzie, Białej Nidy na północy, Nidy na Wschodzie i Mierzawy na południu. Region stanowi łagodnie sfałdowaną wyżynę, zbudowaną z margli kredowych, na których w dolinach zalegają czwartorzędowe piaski i gliny. Rzędne terenu występujących tu wzniesień wynoszą od 280 do 326 m n.p.m. Dolina Nidy ma szerokość 2-6 km a jej płaskie dno jest zalewane. Pokrywają ją mady, na których wykształciły się łąki i pastwiska. Nad tarasem zalewowym miejscami zachowały się fragmenty tarasów piaszczystych o wysokości względnej 12-15 m.

Dzisiejszy obraz rzeźby Gminy Imielno powstał w wyniku długotrwałego rozwoju morfologicznego. Poszczególne elementy ukształtowane w różnych okresach i w toku odmiennych procesów tworzą obecnie jedną całość. Najstarsze formy morfologiczne są wieku trzeciorzędowego (liczą kilkanaście milionów lat), natomiast najmłodsze (tarasy zalewowe rzek, torfowiska) tworzą się jeszcze współcześnie.

Obszar Gminy Imielno wchodzi w skład jednostki tektonicznej zwanej Niecką Nidziańską lub inaczej Niecką Miechowską. Niecka graniczy od północnego wschodu z kaledońskim masywem świętokrzyskim, a od południowego zachodu z hercyńskim grzbieciem dębnicko-siewierskim. Od północy oddzielona jest od niecki łódzkiej pomostem radoszyckim, natomiast od strony południowej otwiera się szeroko ku zapadlisku przedkarpacciemu. Pod względem geologicznym niecka Nidy stanowi jurajskie synklinorium wypełnione osadami kredy, które wykształcone są głównie jako margle i wapienie. W podłożu niecki znajdują się utwory jurajskie. Najstarszymi utworami występującymi na powierzchni terenu są osady kredy górnej, wykształcone w postaci opok, margli i margli piaszczystych, miejscami z wkładkami lub przewarstwieniami piaskowców wapnistych. Odstaniają się na znacznym obszarze gminy, przede wszystkim w rejonie wsi Dalechowy, Mierzwin oraz Opatkowiec Murowane i Drewniane. W północnej części gminy w rejonie miejscowości Borszowice – Motkowice wśród utworów kredowych wydzielony został jako oddzielny poziom detrytyczny – warstwa osadów piaskowcowo – zlepieńcowych. Osady te złożone są głównie z piaskowców wapnistych, detrytycznych z wkładkami zlepieńców i otoczków wapieni,

margli oraz piaskowców. Utwory czwartorzędowe zalegają bezpośrednio na osadach górnej kredy, pokrywają znaczny obszar gminy (głównie w części wschodniej) i związane są ze zlodowaceniem południowo i środkowopolskim oraz interglacją mazowieckim. Zlodowacenia południowopolskie reprezentowane są przez najstarsze na obszarze gminy osady gliniaste. Zachowały się one w postaci niewielkich odosobnionych płatów na zboczach wzniesień kredowych. Występują w rejonie miejscowości Opatkowice, Dalechowy, Helenówka. Na wzniesieniach kredowych oraz na ich zboczach występują osady interglacjalne mazowieckiego w postaci deluwiów. Zlodowacenia środkowopolskie reprezentowane są również przez piaszczyste osady rzeczno-teryglacjalne, które pojawiają się na całym obszarze gminy. Podrzędnie, w formie niewielkich płatów, występują lessy i osady lessopodobne. Osady zlodowacenia północnopolskiego zajmują znaczne obszary we wschodniej części gminy i wykształcone są w postaci piasków fluwialno – peryglacjalnych, różnoziarnistych oraz piasków i żwirów z odłami skał lokalnych (występują powszechnie w rejonie Borszowic, Opatkowic, Imielna i Sobowic. Najmłodsze osady czwartorzędowe wypełniają doliny rzek (Nidy i jej prawobrzeżnych dopływów). Reprezentują je piaski (gruboziarniste z domieszką drobnych żwirów) oraz piaski humusowe i mady rzeczne. W dolinach rzek wytworzyły się torfy i namuły torfiaste tworząc najniższy podmokły poziom łąk. Na obszarze gminy torfy występują w dolinie Nidy, Mierzawki oraz bezimiennego cieką płynącego na północ od Imielna.

5.2. Warunki klimatyczne

Pod względem klimatycznym, obszar Gminy Imielno należy do Małopolskiego Regionu Klimatycznego (wg klimatycznego podziału Polski). Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 7,5⁰C, natomiast średnia data pierwszego przymrozku przypada na 15 października, a średnia data ostatniego na 3 maja. Średnia temperatura stycznia wynosi - 3,5⁰C, natomiast temperatura lipca 18⁰C. Na terenie Gminy Imielno przeważają wiatry zachodnie i południowowschodnie. Jest to klimat korzystny dla rozwoju rolnictwa. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210-220 dni. Różnice w długości tego okresu związane są między innymi z ukształtowaniem terenu. Dzielnica klimatyczna częstochowsko-kielecka jest stosunkowo ciepła i niezbyt wilgotna. Średnia roczna suma opadów wynosi 626 mm. Maksimum opadów atmosferycznych przypada na lipiec i czerwiec. Najmniej opadów występuje w miesiącach październik i marzec. Pokrywa śnieżna zalega przez 80 - 100 dni w ciągu roku, a parowanie terenowe wynosi 400 - 450 mm. Rejon ten znajduje się na szlaku burz gradowych, lecz nie burz katastroficznych. Na terenie Gminy Imielno często występują deszcze nawalne.

5.3. Hydrologia i hydrografia

Pod względem hydrograficznym obszar Gminy Imielno położony jest w dorzeczu Wisły. Głównym cieką wodnym gminy jest rzeka Nida, której długość wynosi 151,2 km a średni przepływ wynosi 16-20 m³/s. Największym dopływem Nidy na terenie

gminy jest Brzeźnica (16,8 km). Rzeka bierze początek na terenie miasta Jędrzejowa. Prowadzi ona wody z zachodu na wschód i odwadnia niewielką, północną część gminy w rejonie miejscowości Borszowice, gdzie uchodzi do Nidy. Sieć rzeczną uzupełniają rzeka Mierzawka i niewielkie bezimienne cieki o długości 3-5 km, będące prawymi dopływami Nidy oraz rowy melioracyjne i kanały, które najliczniej występują w dolinie Nidy koło Borszowic, Motkowic oraz w dolinie Brzeźnicy.

Na terenie gminy wody podziemne występują w utworach kredowych i lokalnie czwartorzędowych. Teren Gminy Imielno jest obszarem zasobnym w wodę podziemną, która jest głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Częściowo poziomy te nie są izolowane od powierzchni terenu warstwą utworów nieprzepuszczalnych, utwory wodonośne stanowią wychodnie na powierzchni terenu. Istnieje zatem duże ryzyko narażenia tych wód na wpływy zanieczyszczenia antropogenicznego. Istotne ognisko zanieczyszczeń, które może prowadzić do degradacji wód podziemnych stanowią składowiska odpadów komunalnych zlokalizowane na powierzchni terenu, zakłady przemysłowe, nieszczelne szamba. Na terenie całej gminy poziom wodonośny występujący w utworach kredy stanowi Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 409 – Niecka Miechowska SE (Cr3). Ochrona GZWP wynika na tych obszarach z istniejących i obowiązujących przepisów (Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne, Dz. U. Nr 115, poz. 1229). Poziom wodonośny w utworach kredy górnej (Cr3) związany jest z występowaniem margli i wapieni. Zwierciadło wody występuje na głębokości 1550 m pod napięciem hydrostatycznym, lokalnie zwierciadło jest swobodne i występuje na głębokości kilku metrów. Wydajności potencjalne studni wierconych są bardzo zróżnicowane i wynoszą ok. 10 100 m³/h, lokalnie wydajności studni przekraczają 100 m³/h. Na terenie gminy wydajności studni komunalnych wynoszą 4585 m³/h. Jakość wody podziemnej wykazuje podwyższoną zawartość żelaza i manganu oraz ponadnormatywne przekroczenia związków azotynów i azotanów, co uwarunkowane jest brakiem w tych miejscach kanalizacji sanitarnej.

5.4. Ochrona przyrody

Na terenie gminy występują elementy środowiska przyrodniczego, które z uwagi na wysokie wartości przyrodnicze, objęte zostały różnymi formami ochrony wprowadzonymi na podstawie przepisów ogólnych z zakresu ochrony środowiska oraz miejscowych aktów prawnych.

Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Imielno to:

- Nadnidziański Park Krajobrazowy wraz z otuliną,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Nidy PLB260001,
- Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Ostoja Nidziańska PLH260003,
- Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Ostoja Sobkowsko – Korytnicka PLH260032,
- Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Miechowsko – Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Włoszczowsko – Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,

- pomniki przyrody.

Nadnidziański Park Krajobrazowy położony jest w obrębie Niecki Nidziańskiej. Obejmuje środkowy i dolny fragment Doliny Nidy, Nieckę Solecką oraz północno - zachodnią część Garbu Pińczowskiego. Powierzchnia Parku wynosi 22 875 ha a jego otulina 17 559 ha. Park został utworzony dla zachowania i ochrony walorów przyrodniczych związanych między innymi z powierzchniowym występowaniem serii gipsowej, tworzącej unikatowy zespół zjawisk i form krasu gipsowego.

Charakterystycznym elementem krajobrazu parku jest dolina rzeki Nidy - z licznymi meandrami i starorzeczami, stanowiąca ważny korytarz ekologiczny oraz ostoję ptactwa wodno - błotnego. Teren parku charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk - począwszy od skrajnie suchych, aż po bagienne i wodne. Na terenie NPK występuje jedno z największych w kraju stanowisk roślinności kserotermicznej, której towarzyszy specyficzna entomofauna.

W dolinie Nidy występują zbiorowiska roślinności wodnej, szuwarowej i torfowiskowej z takimi gatunkami jak: grążel żółty, grzybień biały, osoka aloesowata, bobrek trójlistkowy, kruszczyk błotny, storczyk kukawka, szerokolistny i krwisty, turzyca Davalla. Pod względem rzeźby terenu obszar parku jest niejednorodny, a jego zróżnicowanie wynika z litologicznych uwarunkowań starszego podłoża oraz różnego stopnia pokrycia rzeźby strukturalnej morskimi utworami paleogenu i neogenu. Najbardziej charakterystyczne skały gipsowe zbudowane są z ustawionych pionowo, zrośniętych kryształów gipsu potocznie nazywanych „szklicą” lub „jaskółczymi ogonami”. Wielkość ich dochodzi do 3,5m i należą one do jednych z największych kryształów gipsu na świecie.

Obowiązującą podstawą prawną dla Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego jest Uchwała Nr XLIX/874/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Nadnidziańskiego Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3148 z dn. 25.11.2014 r.).

Obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty zatwierdzone przez Komisję Europejską w Decyzji z dnia 26.11.2015r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie do Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U.UE L. 2015.338.34 z 23.12.2015r.)

Dolina Nidy PLB260001

Obszar stanowi Dolina rzeki Nidy (szer. 2-3km) z licznymi meandrami, starorzeczami i rozlewiskami. Na znacznym obszarze wzdłuż rzeki występują łąki kośne, przechodzące w miejscach bardziej podmokłych w turzycowiska. Przy starorzeczach i oczkach wodnych rosną zespoły szuwarowe. Dalej od rzeki można spotkać takie uprawy warzywne oraz plantacje tytoniu. Strome zbocza wapiennych i gipsowych wzgórz porasta roślinność stepowa z unikalnymi w skali kraju gatunkami kserotomicznymi i słonolubnymi, występują tu również ciekawe gatunki ciepłolubnych owadów. Występuje tu 30 gatunków ptaków chronionych na mocy Dyrektywy Ptasiej, m.in. trzmielojad, dzięcioł zielonosiwy, lerka (skowronek borowy), ortolan, dzięcioł czarny i derkacz. Dolina Nidy (obszar specjalnej

ochrony ptaków), wyznaczony został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r. (Dz. U. Nr 25 poz. 133), zm. Obwieszczeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. o sprostowaniu błędu (Dz. U. Nr 67, poz. 358).

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy ustanowiony został plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 1477 z dn. 05.05.2014 r. Zmiany do niniejszego Zarządzenia wprowadzone zostały Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 3296 z dn. 04.12.2014 r.).

Ostoja Nidziańska PLH260003

Obszar stanowi fragment rejonu Ponidzia w Małopolsce. Obejmuje naturalną dolinę Nidy i fragmenty przylegających do niej płaskowyżów. Rzeka Nida silnie meandruje tworząc liczne starorzecza. W środkowej części biegu Nidy utworzył się rozległy kompleks wilgotnych i podmokłych łąk, bagien i starorzeczy. Przy małym spadku koryta rzeki, co roku tworzą się tu rozlewiska i rozwijają zbiorowiska szuwarowe i utrzymują łąki kośne. Lessowe, lekko faliste obszary płaskowyżów porożcinane są licznymi wąwozami, parowami oraz suchymi dolinami. Ostoja Nidziańska (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty) - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015 r.).

Dla obszaru Natura 2000 wyznaczono plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003 (Dz.Urz.Woj.Świąt. z 2014 r. poz. 1479 z dn. 05.05.2014 r.). Zmiany do niniejszego zarządzenia wprowadzone zostały:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 listopada 2014 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003 (Dz.Urz.Woj.Świąt. poz. 3283 z dn. 02.12.2014 r.)
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003 (Dz.Urz.Woj.Świąt. poz. 575 z dn. 12.02.2016 r.).

Ostoja Sobkowsko – Korytnicka PLH260032

Ostoja położona jest w mezoregionie Dolina Nidy oraz częściowo w obrębie mezoregionu Pogórze Szydłowskie. Obejmuje dolny fragment doliny rzeki Nidy, która charakteryzuje się płaskim dnem podlegającym zalewom. Rzeka meandruje tworząc liczne starorzecza. Obszar

ostoi charakteryzuje się wydłużonymi, łagodnie zaokrąglonymi wzgórzami między którymi występują liczne wąwozy i jary. Ostoja Sobkowsko – Korytnicka zabezpiecza obszary występowania muraw kserotermicznych i stanowi połączenie pomiędzy tymi siedliskami na Ponidziu i w Obszarze Chęcińskim. Ostoja stanowi ważny korytarz ekologiczny obejmujący naturalne rzeki niżowe wraz z towarzyszącymi im łąkami świeżymi i zmienno wilgotnymi oraz wzgórzka głównie o charakterze kserotermicznym.

Ostoja Sobkowsko – Korytnicka (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty) - Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015 r.).

Celem utworzenia europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie różnorodności biologicznej krajów Unii Europejskiej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny na jej terytorium. Na obszarach takich zabrania się podejmowania działań mogących:

- w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- pogorszyć integralność Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na obszarach NATURA 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Wdrożenie programu NATURA 2000 przyczyni się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony 17.10.2001r. Rozporządzeniem Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271) o powierzchni 26312ha położony na terenie otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego, w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany rzeźbę terenu i krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych. Obejmuje część gmin: Busko-Zdrój, Chmielnik, Imielno, Kije, Michałów, Nowy Korczyn, Opatowiec, Pińczów, Wiślica. Obowiązującą podstawą prawną dla tego obszaru jest Uchwała Nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. poz. 3156 z dnia 25.11.2014 r.).

Miechowsko – Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony został 29.09.1995 r. Rozporządzeniem Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145).

Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 41 152 ha. Miechowsko – działoszycki OChK położony jest w zachodnio -południowej części województwa świętokrzyskiego, obejmuje obszary źródłowe i górne odcinki Nidzicy i Szreniawy. Funkcje tego obszaru to retencyjna, wodochronna i glebochronna lasów, głównie położonych w wododziale Nidy i Pilicy. Doliny rzeczne są także ważnymi korytarzami ekologicznymi. Obejmuje części obszarów gmin: Działoszyce, Imielno, Michałów, Sędziszów, Słupia Jędrzejowska, Wodzisław. Obowiązującą podstawą prawną jest Uchwała Nr XXXV/622/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Miechowsko-Działoszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3314).

Włoszczowsko – Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony został 29.09.1995 r. Rozporządzeniem Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145). Całkowita powierzchnia tego obszaru wynosi 70 389 ha. Położony jest w zachodniej części województwa. Obszar ten ma ważne znaczenie wodochronne, gdyż położony jest na dziale wodnym i źródłiskowym pomiędzy Pilicą i Nidą, a także na zbiorniku wód podziemnych (GZWP). Natomiast istotne funkcje retencyjne tego obszaru zapewnia lesistość terenu, liczne zbiorniki wodne, podmokłości, torfowiska. W granicach Włoszczowsko – Jędrzejowskiego obszaru Chronionego Krajobrazu znajduje się obszar Gminy Oksa oraz część obszarów gmin: Imielno, Jędrzejów, Kije, Krasocin, Małogoszcz, Nagłowice, Sobków, Włoszczowa. Obowiązującą podstawą prawną jest Uchwała Nr XXXV/619/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3311).

Tabela 29. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Imielno (stan na dn. 02.09.2016r. <http://kielce.rdos.gov.pl>)

Nazwa pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Lokalizacja
Wierzba biała	1) Uchwała Nr III/37/94 Rady Gminy w Imielnie z dnia 19 października 1994 r. w sprawie ochrony indywidualnej obiektu przyrodniczego (BEZ PUBLIKATORA) 2) Uchwała Nr 4/3/94 Zarządu Gminy w Imielnie z dnia 15 listopada 1994 r. w sprawie sposobu użytkowania i ochrony pomnika we wsi Stawy (BEZ PUBLIKATORA)	Wysokość pomnika – 21 m, obwód na wysokości 1,3 m – 550 cm	Miejscowość Stawy, na terenie założenia parku podworskiego, działka nr ewid. 320
Lipa drobnolistna	1) Uchwała Nr III/37/94 Rady Gminy w Imielnie z dnia 19 października 1994 r. w sprawie ochrony indywidualnej obiektu przyrodniczego (BEZ PUBLIKATORA) 2) Uchwała Nr 4/3/94 Zarządu Gminy w Imielnie z dnia 15 listopada 1994 r. w sprawie sposobu użytkowania i ochrony pomnika we wsi Stawy (BEZ PUBLIKATORA)	Wysokość pomnika – 35 m, obwód na wysokości 1,3 m – 390 cm	Miejscowość Stawy, na terenie założenia parku podworskiego, działka nr ewid. 320
Lipa drobnolistna	Uchwała Nr X/97/95 Rady Gminy w Imielnie z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony indywidualnej i sposobu użytkowania obiektu przyrodniczego. (BEZ PUBLIKATORA)	Wysokość pomnika – 40 m, obwód na wysokości 1,3 m – 440 cm	Miejscowość Mierzwin, na terenie parafii p.w. św. Piotra i Pawła w Mierzwinie – na terenie cmentarza przy kościele, działka nr ewid. 180
Kasztanowiec zwyczajny	Uchwała Nr XXI/111/08 Rady Gminy w Imielnie z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody. Dz. Urz. Woj. Świętokrz. Nr 61, poz. 817 z dn.23.03.2009 r.	Wysokość pomnika – 30 m, obwód na wysokości 1,3 m – 302 cm	Miejscowość Stawy, na terenie założenia parkowego, działka nr ewid. 320

6. Zagospodarowanie przestrzenne

6.1. Obowiązujące w gminie dokumenty zagospodarowania przestrzennego

Gmina Imielno zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. 2016, poz. 778) posiada opracowane "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Imielno". Gmina przystąpiła do opracowania Zmiany Nr 1 Studium, zainicjowanej Uchwałą Nr VI.30.2015 Rady Gminy Imielno z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Zmiany Nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Imielno. Zmiany zostały przyjęte Uchwałą Nr XVII.104.2016 Rady Gminy Imielno z dnia 9 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Zmiany Nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Imielno.

Podstawowe ustalenia „Studium...” obejmują kierunki zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy w aspekcie: struktury przestrzennej, przeznaczania terenów pod konkretne funkcje, ochrony środowiska, rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, społecznej, kształtowaniu przestrzeni rolniczej i leśnej.

Na czas opracowania niniejszej Strategii Rozwoju, na terenie Gminy Imielno aktualnym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęta jest powierzchnia tylko 1ha.

6.2. Uwarunkowania zagospodarowania

Gmina Imielno jest gminą wiejską. Dominującą formą zabudowy jest więc charakterystyczna dla gmin wiejskich zabudowa zagrodowa i jednorodzinna, która ukształtowana została w oparciu o tradycyjne rolnicze wykorzystanie ziemi, rzeźbę terenu oraz zasobność przyrody. Dominuje tu budownictwo niskie, charakterystyczne dla osadnictwa wiejskiego zarówno pod względem formy jak i funkcji, tj. budynek mieszkalny jednorodzinny wraz z towarzyszącą zabudową związaną z działalnością gospodarczą mieszkańców.

Zagospodarowanie przestrzenne gminy związane jest głównie z dostępnością komunikacyjną- zabudowa mieszkaniowa ukształtowała się głównie w postaci zwykłych siedlisk przydrożnych. Są to układy liniowe, o zabudowie mniej lub bardziej skupionej, wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych.

Aktualnie zauważalna jest tendencja odchodzenia od zabudowy zagrodowej na rzecz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Potwierdzają to wydawane decyzje o warunkach zabudowy. Nieliczne są przypadki, które dotyczą budowy obiektów związanych z produkcją rolniczą.

Jednostkami pomocniczymi gminy są sołectwa w liczbie 21. Funkcją wiodącą gminy jest rolnictwo. Na terenie gminy nie funkcjonują duże zakłady przemysłowe. Sektor działalności innej niż rolnictwo reprezentowany jest przez prywatne zakłady głównie z branży usługowo – handlowej. Turystyka na terenie gminy, pomimo znacznych walorów przyrodniczych, obecnie nie odgrywa większej roli w lokalnej gospodarce.

Tabela 30. Powierzchnia sołectw w Gminie Imielno (Źródło: Urząd Gminy w Imielnie)

Sołectwo	Powierzchnia [ha]
Bełk	637,95
Borszowice	618,56
Dalechowy	627,49
Dzierszyn	302,33
Grudzyny	338,42
Helenówka	353,68
Imielnica	578,90
Imielno	411,42
Jakubów	678,26
Karczunek	należy do obrębu Dalechowy
Kawęczyn	176,51
Mierzwin	304,10
Motkowice	1272,85
Opatkowice Cysterskie	76,39
Opatkowice Drewniane	305,50
Opatkowice Murowane	846,26
Opatkowice Pojałowskie	131,17
Rajchotka	56,81
Sobowice	698,38
Stawy	669,42
Wygoda	393,80
Zegartowice	615,64

Część II

PLANOWANIE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY IMIELNO

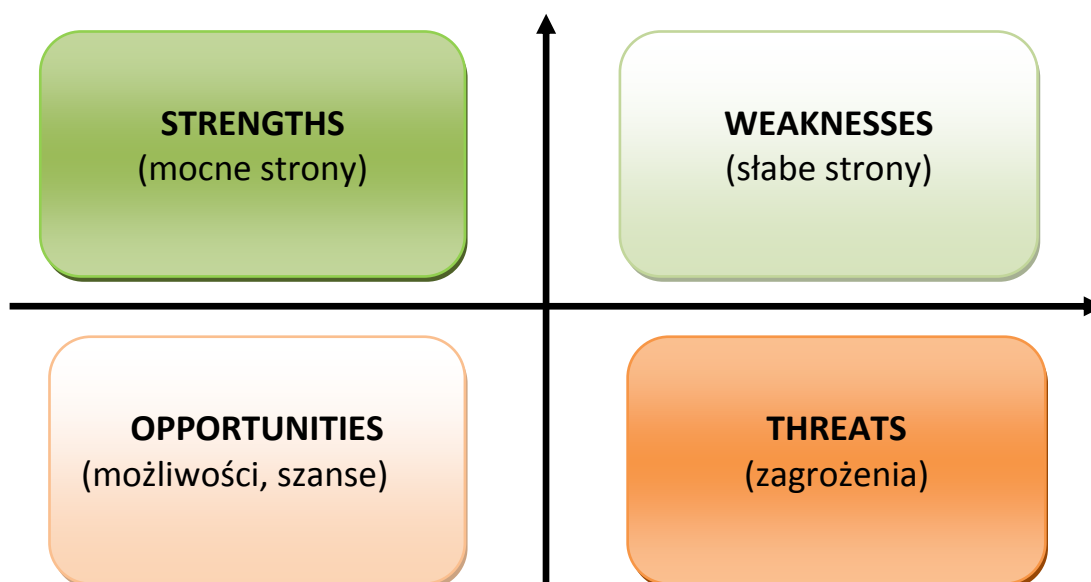
1. Identyfikacja problemów i szans rozwoju Gminy Imielno

1.1. Analiza SWOT

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego obszaru (w tym przypadku Gminy Imielno) oraz określenie szans i zagrożeń dla rozwoju gminy. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza: S – *Strengths* (silne strony), W – *Weaknesses* (słabości, słabe strony), O – *Opportunities* (możliwości, szanse), T – *Threats* (zagrożenia). Metoda ta pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym analizowanego obszaru oraz o istniejących barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej i regionalnej polityki.

Tabela 31. Struktura analizy SWOT

Analiza SWOT wykonana została na podstawie informacji zaprezentowanych w części I niniejszej Strategii i koncentruje się na zagadnieniach istotnych z punktu widzenia obecnego stanu gminy i jej przyszłego rozwoju.

Tabela 32. Analiza mocnych i słabych stron Gminy Imielno

Obszar	WEWNĘTRZNE	POZYTYWNE	NEGATYWNE
		Mocne strony	Słabe strony
Położenie i warunki naturalne		- Korzystne położenie komunikacyjne (przez teren Gminy Imielno przebiega droga krajowa nr 78, łącząca tereny wschodnie gminy z Katowicami oraz południowo – zachodnimi obszarami kraju, - Wysokie walory turystyczne i rekreacyjne jako baza do rozwoju turystyki, - Czyste środowisko (brak uciążliwego przemysłu), - Dogodne warunki dla rozwoju gospodarstw ekologicznych, - Aktywność Samorządu w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji	- Duża konkurencyjność gmin ościennych, - Mała lesistość gminy, - Niepełna infrastruktura techniczna (brak dostępu do sieci kanalizacyjnej, funkcjonowanie indywidualnych szamb o różnym stopniu szczelności)
Uwarunkowania społeczne		- Istniejąca baza oświatowa zapewniająca edukację do szczebla gimnazjalnego, - Działalność klubu sportowego, - Działalność OSP, - Zagwarantowana podstawowa opieka medyczna oraz pomoc i opieka społeczna - Działalność stowarzyszeń i Związków Międzygminnych	- Spadek liczby mieszkańców w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego, - Starzejące się społeczeństwo, - Bezrobocie, - Brak aktywizacji społecznej, - „Dziedziczenie” ubóstwa, - Braki w infrastrukturze społecznej zwłaszcza z przeznaczeniem dla osób starszych, - Migracje osób młodych i wykształconych w poszukiwaniu pracy i lepszych warunków życia
Infrastruktura		- Dostępność sieci wodociągowej, - Istniejące przydomowe oczyszczalnie ścieków, - Wystarczające zaopatrzenie w energię elektryczną, - Powszechność usług telekomunikacyjnych	- Brak sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, - Zbyt mała liczba oczyszczalni przydomowych, - Stan techniczny niektórych dróg i otoczenia drogowego, - Brak gazu sieciowego, - Niewykorzystywanie zasobów energii odnawialnej w budynkach użyteczności publicznej, gospodarstwach domowych i na skalę gospodarczą, - Niedobory w infrastrukturze służącej aktywnym formom wypoczynku (np. ścieżki rowerowe)
Gospodarka i rolnictwo		- Obecność gleb wysokich klas bonitacyjnych, - Korzystne warunki naturalne sprzyjające rozwojowi turystyki, agroturystyki i rekreacji	- Rozdrobnienie gospodarstw rolnych prowadzących nieopłacalną produkcję rolną, - Brak wielkoobszarowych specjalistycznych i nowoczesnych gospodarstw, prowadzących intensywną produkcję rolną, - Brak zakładów przemysłowych, - Mała liczba gospodarstw agroturystycznych i zaplecza turystycznego, - Brak promocji lokalnych produktów, - Brak przetwórstwa i punktów skupu produktów rolnych,
Zagospodarowanie przestrzenne		- Odpowiadająca potrzebom sieć dróg wewnątrzgminnych, - Zabytki architektoniczne	- Brak gminnych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela 33. Analiza szans i zagrożeń dla osiągnięcia wyznaczonych celów dla Gminy Imielno

Obszar	ZEWNĘTRZNE	POZYTYWNE	NEGATYWNE
		Szanse	Zagrożenia
Położenie i warunki naturalne		- Rozwój bazy turystycznej, - Partnerska współpraca samorządów lokalnych, - Dążenie do osiągnięcia standardów ekologicznych i zachowania cennych przyrodniczo obszarów i obiektów, - Wykorzystanie warunków przyrodniczych do produkcji energii	- Brak skutecznej polityki aktywizującej rejonu peryferyjne województwa świętokrzyskiego
Uwarunkowania społeczne		- Promocja i rozwój aktywnych form wypoczynku, - Wzrost aktywności społecznej mieszkańców, - Wykorzystanie potencjału ludzkiego, aktywizacja mieszkańców, - Wykorzystywanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych dla wzrostu poziomu usług społecznych i rozbudowy infrastruktury społecznej służącej mieszkańcom	- Niekorzystne trendy demograficzne w całym regionie (ubytek ludności, wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym), - Brak aktywności w tworzeniu miejsc pracy poza rolnictwem, - Nadmierne obciążenie gminy obowiązkami społecznymi przy jednoczesnym braku wsparcia ze strony Państwa
Infrastruktura		- Dostęp do środków finansowych zewnętrznych na rozbudowę infrastruktury technicznej, - Budowa bazy i zaplecza rekreacyjno – wypoczynkowego przez podmioty pozagminne	- Niewystarczające środki w gminnym budżecie na inwestycje, - Niska świadomość ekologiczna
Gospodarka i rolnictwo		- Możliwość korzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na rozwój rolnictwa, gospodarki turystyki czy pobudzenia rynku pracy, - Możliwości wykorzystania gleb słabszych klas bonitacyjnych do uprawy roślin energetycznych	- Wysokie koszty tworzenia i utrzymywania miejsc pracy, - Niestabilna polityka państwa (częste zmiany przepisów), - Szybkie zmiany w przepisach prawa, - Nieopłacalność produkcji rolnej i niskie ceny produktów rolnych, - Stagnacja gospodarcza regionu
Zagospodarowa nie przestrzenne		- Rozwój infrastruktury turystycznej	- Duża konkurencja w aplikowaniu o środki unijne

1.2. Założenia ogólne do „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026”

„Strategia Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” wskazuje kierunek rozwoju gminy poprzez ustalenie wizji i misji, wybór obszarów priorytetowych, celów strategicznych i operacyjnych a w ich ramach działań i zadań. „Strategia ...” ustanawia jednocześnie podstawy dla podejmowania kluczowych decyzji w przyszłości, tworzenia planów szczegółowych i kreowania projektów o zasadniczym wpływie na rozwój lokalny.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego Gminy Imielno i jej podsumowania – w postaci analizy SWOT w zakresie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych – dla „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” przyjmuje się następujące założenia:

- doprowadzanie do zrównoważonego rozwoju wszystkich obszarów Gminy Imielno w oparciu o rozwój i powszechną dostępność mieszkańców gminy do: infrastruktury technicznej, społecznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej

- konieczność odniesienia się do zachodzących na terenie gminy trendów demograficznych
- konieczność wzmocnienia i rozwoju potencjału tkwiącego w społeczeństwie gminy, aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców
- wykorzystanie predyspozycji i możliwości rozwoju gospodarczego gminy w oparciu o rozwój różnych form małej i średniej przedsiębiorczości, produkcji rolnej,
- konieczność uwzględnienia w planach rozwojowych gminy zasad ochrony środowiska naturalnego
- konieczność podnoszenia konkurencyjności gminy jako obszaru o wysokim poziomie rozwoju społeczno - gospodarczego poprzez wzmocnienie istniejącej oferty inwestycyjnej gminy oraz uzupełnianie jej o nowe formy aktywności
- stałe wzmocnianie współpracy z partnerami: jednostkami samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, organizacjami pozarządowymi, inwestorami, itp.

Posiadając „Strategię ...” gmina będzie dążyć do identyfikacji i wykorzystywania nieodkrytych dotychczas potencjałów i szans rozwojowych.

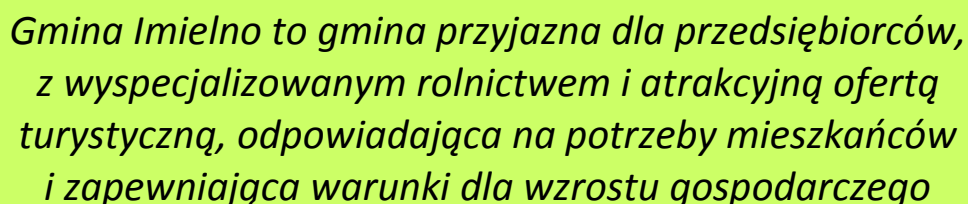
Determinacja i konsekwencja działań strategicznych podejmowanych przez władze lokalne wraz z wyzwaniem i utrwalaniem aktywności społeczności lokalnej prowadzi do intensyfikowania rozwoju lokalnego.

Zakłada się, że wdrażanie „Strategii ...” będzie wynikiem aktywności możliwie dużej liczby podmiotów lokalnych.

2. Wizja i misja Gminy Imielno

Wizja gminy jest spojrzeniem w przyszłość, jest wyrazem aspiracji społecznych mieszkańców, określających miejsce w jakim chcą żyć. Ma ona na celu określenie pożądanego stanu rzeczy, które będą możliwe do osiągnięcia w perspektywie długookresowej.

Wizja Gminy Imielno:

Gmina Imielno to gmina przyjazna dla przedsiębiorców, z wyspecjalizowanym rolnictwem i atrakcyjną ofertą turystyczną, odpowiadająca na potrzeby mieszkańców i zapewniająca warunki dla wzrostu gospodarczego

Sposobem urzeczywistnienia zakładanej wizji jest misja. Stanowi ona nadrzędny cel funkcjonowania wspólnoty samorządowej. Określa przede wszystkim rolę władz w procesie rozwoju, ale ma równocześnie integrować, motywować i rozbudzać aspiracje całej społeczności lokalnej.

Misja jest zwięzłym opisem docelowego, oczekiwanego stanu i zakresu funkcji spełnianych przez gminę wobec jej mieszkańców i otoczenia. Stan opisywany w misji ma charakter

idealny, którego osiągnięcie powinno być zasadniczym celem wszystkich działań podejmowanych przez lokalną społeczność i władze.

Zgodnie z powyższą definicją cele strategiczne i cele operacyjne odwołują się do zadeklarowanej misji, a zaproponowane w ich ramach działania prowadzić będą do postulowanego w misji stanu.

Misja Gminy Imielno:

Gmina Imielno to miejsce, w którym obowiązują wysokie standardy usług dla społeczeństwa, panuje dogodny klimat dla rozwoju gospodarczego i szanowane jest środowisko naturalne

U podstaw misji rozwoju Gminy Imielno leży przekonanie, iż gmina ma potencjalne szanse by stać się atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, życia, lokowania kapitału, a także wypoczynku i spędzania wolnego czasu.

3. Plan strategiczny dla Gminy Imielno na lata 2016-2026

3.1. Obszary priorytetowe i cele rozwoju Gminy Imielno

Punktem wyjścia do szczegółowych rozwiązań przewidzianych w niniejszej „Strategii...” jest określenie zasadniczych obszarów strategicznych (kluczowych) rozwoju gminy. Obszary te są najistotniejszymi polami działania gminy i jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. U podstaw sformułowania obszarów priorytetowych rozwoju Gminy Imielno leży diagnoza społeczno-gospodarcza. W niniejszej Strategii określono trzy obszary, w których będzie koncentrował się rozwój Gminy Imielno.

Wskazane poniżej obszary strategiczne należy postrzegać jako całość. Obszary te wzajemnie przenikają się, a rozwój w jednym z nich wywiera wpływ na postęp w innych obszarach. Zostały one wyznaczone w sposób współzależny i łącznie wskazują drogę rozwoju Gminy Imielno.

Rysunek 2. Obszary priorytetowe rozwoju Gminy Imielno

Dla każdego z obszarów priorytetowych sformułowany został cel strategiczny (w perspektywie do 2026 roku), z którego wynikają cele operacyjne. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki interwencji – kluczowe zadania i projekty do realizacji. Należy je traktować jako pewną propozycję, otwartą listę

przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty gminy w perspektywie długofalowej.

Tabela 34. Plan strategiczny dla Gminy Imielno w układzie obszarów priorytetowych, celów strategicznych i celów operacyjnych

Kapitał społeczny	Lokalna gospodarka	Infrastruktura i środowisko naturalne
↓	↓	↓
Cel strategiczny 1: <i>Poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego</i>	Cel strategiczny 2: <i>Konkurencyjna gospodarka lokalna i korzystne warunki do inwestowania</i>	Cel strategiczny 3: <i>Poprawa jakości życia mieszkańców gminy i ochrona środowiska naturalnego</i>
↓	↓	↓
Cele operacyjne:	Cele operacyjne:	Cele operacyjne:
1.1. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych	2.1. Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych	3.1. Pełna i nowoczesna infrastruktura techniczna
1.2. Poprawa funkcjonalności infrastruktury społecznej	2.2. Wzmocnienie funkcji turystycznych	3.2. Infrastruktura zapewniająca odpowiedni poziom bezpieczeństwa
1.3. Zwiększenie efektywności w rozwiązywaniu problemów społecznych	2.3. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	3.3. Poprawa efektywności energetycznej, gospodarka niskoemisyjna i czyste środowisko

3.2. Plan działań Gminy Imielno

Plan działań „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” zaprezentowano w układzie tabelarycznym z podziałem na cele operacyjne, działania i zadania.

Większość działań przewidzianych jest na cały okres funkcjonowania „Strategii...”, czyli na lata 2016-2026.

W planie działań zostały wpisane zadania należące nie tylko do kompetencji gminy oraz jej jednostek organizacyjnych i podległych, ale także innych podmiotów, w tym osób fizycznych, których działania przyczyniać się będą do zrównoważonego rozwoju gminy. Poprzez wpisanie

takich zadań do „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” różnorodni beneficjenci mogą ubiegać się o zewnętrzne źródła finansowania.

Ujęte w Planie działań inwestycje mogą być przedmiotem procesów rewitalizacyjnych na obszarze gminy.

Obszar strategiczny I: **Kapitał społeczny**

Cel strategiczny 1: Poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego

Cel operacyjny 1.1. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Wzbogacenie oferty edukacyjnej placówek oświatowych	* Podniesienie poziomu nauczania poprzez: poprawę poziomu nauczania języków obcych (dofinansowanie dokształcania nauczycieli), dostęp do nowoczesnych technologii (pracownie komputerowe, Internet), dostęp do obiektów i inicjatyw z zakresu kultury, sportu i rekreacji, * Zapewnienie atrakcyjnych zajęć pozaszkolnych w kołach zainteresowań oraz organizacja innych zajęć, konkursów, akcji, itp., * Kształcenie młodzieży wg ich preferencji oraz potrzeb na rynku pracy
Poszerzenie wachlarza aktualnie świadczonych usług medycznych	* Poszerzenie oferty usług zdrowotnych oferowanych na terenie gminy (np. organizacja okazjonalnych badań i porad specjalistycznych), * Prowadzenie działań profilaktycznych wśród mieszkańców
Cel operacyjny 1.2. Poprawa funkcjonalności infrastruktury społecznej	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Inwestycje w infrastrukturę społeczną, kulturalną i sportową	* Przebudowa, remont i zmiana sposobu użytkowania budynku Szkoły Podstawowej w Helenówce na część mieszkalną i świetlicę wiejską, * Budowa świetlicy wiejskiej w Bełku, * Budowa świetlicy wiejskiej w Karczunku, * Budowa świetlicy wiejskiej w Opatkowicach Drewnianych, * Remont, modernizacja i doposażenie budynków edukacyjnych wraz z budową infrastruktury sportowej, * Przebudowa, remont i zmiana sposobu użytkowania budynku Szkoły Podstawowej w Jakubowie na część mieszkalną i usługową
Cel operacyjny 1.3. Zapewnianie wysokiego standardu usług dla mieszkańców	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Zwiększenie efektywności w rozwiązywaniu problemów społecznych	* Kontynuacja działań pomocowych dla osób potrzebujących (ubogich i bezrobotnych) oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (niepełnosprawnych, chorych) przez GOPS i podmioty wspierające, * Wyrównywanie szans rozwojowych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, * Działalność informacyjna i pomocowa dla osób z rodzin dysfunkcyjnych (w tym zagrożonych przemocą domową, alkoholizmem, bezradnością itp.)

Obszar strategiczny II: Lokalna gospodarka

Cel strategiczny 2: Konkurencyjna gospodarka lokalna i korzystne warunki do inwestowania

Cel operacyjny 2.1. Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Modernizacja gospodarstw rolnych	* Promocja lokalnej produkcji rolnej i rolnictwa ekologicznego (np. za pomocą strony internetowej gminy), * Wsparcie organizacyjne dla tworzenia grup producenckich oraz przemysłu rolno – spożywczego na terenie gminy, * Promocja upraw roślin energetycznych na słabych glebach lub nieużytkach rolnych, * Promocja stosowania nowych technik w produkcji rolniczej
Rozwój gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych	* Promowanie stosowania ekologicznych technik w produkcji rolnej, * Wspieranie kampanii informacyjnych skierowanych do rolników na temat możliwości pozyskania środków finansowych na rozwój gospodarstw agroturystycznych i różnicowanie działalności rolniczej
Cel operacyjny 2.2. Wzmocnienie funkcji turystycznych	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną (plenerową) służącą rozwojowi aktywnych form wypoczynku	* Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż torowiska kolejki wąskotorowej, * Rozbudowa bazy rekreacyjnej poprzez budowę obiektów sportowych i siłowni plenerowych
Współpraca międzygminna w zakresie promocji walorów przyrodniczych i krajobrazowych dla rozwoju agroturystyki/turystyki	* Promocja walorów przyrodniczych gminy, * Zapewnienie dostępu do informacji na temat wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym, itp., * Nawiązanie współpracy z podmiotami branży turystycznej, sąsiednimi, wojewódzkimi punktami informacji turystycznej w celu efektywnej dystrybucji oferty
Cel operacyjny 2.3. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości	* Wprowadzenie ułatwień administracyjno-organizacyjnych dla obecnych i potencjalnych przedsiębiorców, wspieranie tworzenia małych i średnich podmiotów gospodarczych, * Wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych, * Wsparcie organizacyjne dla tworzenia przedsiębiorczości okołorolniczej, grup producenckich oraz przemysłu rolno- spożywczego na terenie gminy, * Kompleksowe przygotowanie terenów pod działania gospodarcze, * Identyfikacja oczekiwań lokalnych przedsiębiorców
Aktywizacja mieszkańców gminy	* Stworzenie warunków i wspieranie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Obszar strategiczny III: Infrastruktura i środowisko naturalne

Cel strategiczny 3: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy i ochrona środowiska naturalnego

Cel operacyjny 3.1. Pełna i nowoczesna infrastruktura techniczna	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno – kanalizacyjnej	* Budowa wodociągu Imielno – Wygoda, * Budowa wodociągu Imielno-Dzierszyn-Rajchotka- Karczunek, * Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Imielno – etap II, * Rozbudowa i modernizacja wodociągu gminnego
Cel operacyjny 3.2. Infrastruktura zapewniająca wysoki poziom bezpieczeństwa	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym – przebudowa i poprawa stanu technicznego dróg na terenie Gminy Imielno	* Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 1137 i 451 (ul. Cmentarna) w Motkowicach (500mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 1079 (ul. Wąska) w Motkowicach (240mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 374 (ul. Parkowa) w Motkowicach (180mb), * Przebudowa drogi gminnej nr 326005T Sobowice –Bełk (800mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 470 (ul. Cmentarna) w Imielnie (440mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 1 i 80 Kawęczyn - Opatkowice Murowane (260mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 110 i drogi gminnej 326003T Opatkowice Drewniane – Opatkowice Pojałowskie (400mb), * Przebudowa drogi gminnej nr 326006T Jakubów –Dalechowy (1650mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 431, 433, 439 Helenówka - Imielnica (1450mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 298,327 Sobowice (sad –droga powiatowa) (420mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 552/1 i 554 Bełk Kwasków (400mb), * Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 207 Dalechowy (800mb).
Modernizacja infrastruktury okołodrogowej	* Modernizacja oświetlenia ulicznego w celu zmniejszenia energochłonności lamp oświetleniowych: wymiana systemu oświetlenia ulicznego na LED
Cel operacyjny 3.3. Poprawa efektywności energetycznej, gospodarka niskoemisyjna i czyste środowisko	
<i>Działania</i>	<i>Zadania</i>
Ograniczenie „niskiej emisji”	* Wymiana energochłonnego oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej, * Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych oraz wymiana źródeł ciepła na jednostki o większej sprawności, zmiana paliw na bardziej ekologiczne
Wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	* Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na obiektach użyteczności publicznej w miejscowościach: Imielno, Mierzwin, Motkowice, Opatkowice Murowane,

	* Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych, * Promocja innowacyjnych technologii grzewczych jako naturalnego źródła energii cieplnej i jej pozytywnego wpływu na środowisko naturalne,
Kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy	* Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, w szczególności edukacja ekologiczna w placówkach oświatowych, * Promocja ochrony środowiska i zdrowego trybu życia, * Organizacja „akcji sprzątnięcia świata”, * Promocja i wspieranie ekologicznych przedsięwzięć inwestycyjnych
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego	* Wspieranie działań mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu, * Prowadzenie i monitorowanie racjonalnej gospodarki odpadami, * Usuwanie wyrobów zawierających azbest, * Wsparcie rolnictwa ekologicznego oraz wdrażania programów rolno-środowiskowych

3.2.1. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Zadania inwestycyjne, przewidziane do realizacji w najbliższym czasie na terenie Gminy Imielno przedstawiono w poniższej tabeli. Dla poszczególnych zadań określono koszt realizacji w oparciu o obowiązujące ceny. Realizacja większości zadań inwestycyjnych zależeć będzie od możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych.

Tabela 35. Harmonogram realizacji inwestycji na terenie Gminy Imielno

Nazwa zadania	Lokalizacja	Lata realizacji	Koszt realizacji [tys. zł]	Poziom dofinansowania, źródło środków finansowych
Budowa wodociągu Imielno-Wygoda	Imielno, Wygoda	2017-2018	500,00	63,63 % PROW 2014-2020
Budowa wodociągu Imielno-Dzierszyn-Rajchotka- Karczunek	Imielno, Dzierszyn, Rajchotka, Karczunek	2017-2018	500,00	63,63 % PROW 2014-2020
Przebudowa, remont i zmiana sposobu użytkowania budynku Szkoły Podstawowej w Helenówce na część mieszkalną i świetlicę wiejską	Helenówka	2017-2018	250,00	Część świetlicowa -63,63 % PROW 2014-2020
Budowa świetlicy wiejskiej w Bełku	Bełk	2017-2018	80,00	63,63 % PROW 2014-2020
Budowa świetlicy wiejskiej w Karczunku	Karczunek	2017-2018	65,00	63,63 % PROW 2014-2020
Budowa świetlicy wiejskiej w Opatkowicach Drewnianych	Opatkowice Drewniane	2017-2018	65,00	63,63 % PROW 2014-2020
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Imielno – etap II.	Gmina Imielno	2017-2018	1 000,00	63,63 % PROW 2014-2020
Remont, modernizacja i doposażenie budynków edukacyjnych wraz z budową infrastruktury sportowej	Imielno, Mierzwin, Motkowie	2017-2020	700,00	75% RPOWŚ 2014-2020
Przebudowa, remont i zmiana	Jakubów	2019-2020	300,00	Środki własne gminy

Nazwa zadania	Lokalizacja	Lata realizacji	Koszt realizacji [tys. zł]	Poziom dofinansowania, źródło środków finansowych
sposobu użytkowania budynku Szkoły Podstawowej w Jakubowie na część mieszkalną i usługową.				
Bieżąca wymiana systemu oświetlenia ulicznego na LED	Gmina Imielno	2017-2020	1 000,00	Działanie własne Urzędu Gminy • NFOŚiGW Program SOWA • WFOŚiGW
Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na obiektach użyteczności publicznej	Imielno, Mierzwin, Motkowice, Opatkowice Murowane	2017-2020	800,00	85% RPOWŚ 2014-2020
Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych	Gmina Imielno	2017-2020	4 000,00	85% RPOWŚ 2014-2020
Wymiana oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej	Imielno, Mierzwin, Motkowice, Opatkowice Murowane	2017-2020	500,00	85% RPOWŚ 2014-2020
Rozbudowa i modernizacja wodociągu gminnego	Gmina Imielno	2019-2022	3 000,00	63,63 % PROW 2014-2020
Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż torowiska kolejki wąskotorowej	Jakubów, Wygoda, Motkowice, Stawy	2018-2022	1 600,00	63,63 % PROW 2014-2020
Rozbudowa bazy rekreacyjnej poprzez budowę obiektów sportowych i siłowni plenerowych	Gmina Imielno	2018-2022	300,00	63,63 % PROW 2014-2020
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 1137 i 451 (ul. Cmentarna) w Motkowicach (500mb)	Motkowice	2018-2022	75,00	Środki własne gminy
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 1079 (ul. Wąska) w Motkowicach (240mb)	Motkowice	2017-2019	35,00	Środki własne gminy
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 374 (ul. Parkowa) w Motkowicach (180mb)	Motkowice	2018-2020	30,00	Środki własne gminy
Przebudowa drogi gminnej nr 326005T Sobowice –Bełk (800mb)	Sobowice, Bełk	2018-2020	120,00	63,63 % PROW 2014-2020
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 470 (ul. Cmentarna) w Imielnie (440mb)	Imielno	2018-2022	40,00	Środki własne gminy
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 1 i 80 Kawęczyn - Opatkowice Murowane (260mb)	Kawęczyn, Opatkowice Murowane	2018-2022	30,00	Środki własne gminy
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 110 i drogi gminnej 326003T Opatkowice Drewniane	Opatkowice Drewniane, Opatkowice	2017-2020	42,00	Środki własne gminy

Nazwa zadania	Lokalizacja	Lata realizacji	Koszt realizacji [tys. zł]	Poziom dofinansowania, źródło środków finansowych
– Opatkowice Pojałowskie (400mb)	Pojałowskie			
Przebudowa drogi gminnej nr 326006T Jakubów –Dalechowy (1650mb)	Jakubów, Dalechowy	2017-2020	168,00	63,63 % PROW 2014-2020
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 431, 433, 439 Helenówka - Imielnica (1450mb)	Helenówka, Imielnica	2017-2020	154,00	Środki własne gminy
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 298,327 Sobowice (sad –droga powiatowa) (420mb)	Sobowice	2017-2020	98,00	Środki własne gminy
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 552/1 i 554 Bełk Kwasków (400mb)	Bełk	2017-2020	112,00	Środki własne gminy
Przebudowa drogi wewnętrznej nr ewid. 207 Dalechowy (800mb)	Dalechowy	2018-2022	100,00	Środki własne gminy

3.2.2. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji przewidzianych w „Strategii ...”

Dla wyeliminowania ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne proponuje się następujące rozwiązania, których zastosowanie zapobiegać będzie wystąpieniu ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko:

Tabela 36. Proponowane środki i zalecenia niwelujące ewentualne niekorzystne oddziaływania na środowisko

Element środowiska przyrodniczego	Proponowane środki/zalecenia
Zdrowie ludzi	– Oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac, – Stosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP, – Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu, – Stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych
Świat zwierząt	– Wykonywanie inwentaryzacji budynków przed przystąpieniem do prac budowlanych pod kątem występowania gniazd ptaków oraz nietoperzy, – Prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy czy innych gatunków ważnych ze względów przyrodniczych, których występowanie stwierdzono, – W sytuacji braku możliwości prowadzenia prac w okresie pozałęgowym odpowiednio wcześniej należy zabezpieczyć budynki przed możliwością zakładania w nich lęgowisk, – Prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie
Świat roślin	– Wprowadzanie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz nawiązującej do otoczenia, – Zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska, – Prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych,

Element środowiska przyrodniczego	Proponowane środki/zalecenia
	– Zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego (np. włókniiny i obudowy drewniane), – Maksymalnie ograniczać rozmiary placów budowy
Wody powierzchniowe i podziemne	– Zabezpieczenie placów budowy (skład materiałów, odpadów) w sposób zapobiegający kontaktowi z wodami opadowymi i gruntowymi, – Zbieranie w sposób selektywny powstających odpadów i gromadzenie ich czasowo, do momentu wywozu na składowisko odpadów lub innego zagospodarowania, – Kontrola szczelności instalacji paliwowych pojazdów i maszyn wykorzystywanych w czasie prac budowlanych celem zapobieżenia możliwości miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi, – Zapewnienie zaplecza socjalnego oraz przenośnych toalet dla pracowników budowy oraz regularne opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów asenizacyjnych wyposażonych w odpowiedni sprzęt, – Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych
Jakość powietrza	– Zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót w szczególności poprzez: systematycznie sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn budowlanych
Powierzchnia ziemi	– Przed rozpoczęciem prac ziemnych należy zebrać warstwę gleby (humus), a po zakończeniu prac rozplantować na powierzchni terenu, – Przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami
Krajobraz	– Zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu
Klimat	– Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum celem ograniczenia emisji spalin, – Stosowanie nowoczesnego i sprawnego technicznie sprzętu, – Stosować urządzenia o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń
Zabytki i dobra materialne	– Przewidziane w „Strategii ...” zadania inwestycyjne nie będą dotyczyć obiektów zabytkowych, – W wyniku realizacji przedsięwzięć nastąpi rozwój i odnowienie infrastruktury technicznej, odnowienie obiektów publicznych w wyniku termomodernizacji, – W wyniku realizacji inwestycji wzrośnie atrakcyjność gminy dla przyszłych inwestorów oraz zwiększy się standard życia lokalnej społeczności

W trakcie planowania prac budowlanych, Inwestor zobowiązany jest do wyboru koncepcji zapewniającej minimalizację potencjalnych oddziaływań na środowisko oraz warunków życia i zdrowia mieszkańców, zarówno na etapie realizacji jak i późniejszej eksploatacji.

Przygotowanie i prowadzenie prac docieplenia budynków w ramach termomodernizacji powinno w szczególności uwzględniać ochronę ptaków i nietoperzy gniazdujących w ścianach budynków. Elementem podstawowym przed przystąpieniem do prac jest ekspertyza stwierdzająca obecność ptaków i nietoperzy lub ich brak w danym obiekcie.

Konieczność uwzględniania obecności ptaków i nietoperzy podczas remontów budynków wynika z przepisów prawa polskiego i wspólnotowego. Dotyczy to kilku grup przepisów – związanych z zakazem znęcania się nad zwierzętami, z ochroną gatunkową, a także z uregulowań dotyczących odpowiedzialności za szkody powodowane w środowisku. Większość ptaków gniazdujących w budynkach, a także wszystkie nietoperze w Polsce objęte są ścisłą ochroną gatunkową.

W przypadku modernizacji budynków będących schronieniem ptaków czy nietoperzy wykonawca prac powinien podjąć środki zaradcze – dostosowując terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu ptaków oraz rozrodu lub hibernacji nietoperzy, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem je przez ptaki i nietoperze, itp.

Jeśli przy prowadzeniu prac wykonawca planuje czasowe lub stałe zniszczenie gniazd lub siedlisk gatunków chronionych musi uzyskać zezwolenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, jednocześnie składa propozycję kompensacji przyrodniczych. Po uzyskaniu pozytywnej decyzji Dyrektora RDOŚ można przystąpić do likwidacji lub zabezpieczenia miejsc, w których gniazdują ptaki i przebywają nietoperze (usuwanie gniazd z budynków dozwolone jest w okresie od 16 października do końca lutego).

Inwestor zobowiązany jest, by po remoncie użyteczność zinwentaryzowanego siedliska pozostała nieuszczerplona – np. tworząc odpowiednią liczbę alternatywnych schronień i miejsc lęgowych. Zastępcze schronienia dla ptaków i nietoperzy (w postaci skrzynek podociepleniowych i natynkowych) są dostępne i stosowane podczas prac termomodernizacyjnych budynków.

3.2.3. Powiązanie „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” z dokumentami strategicznymi krajowymi i regionalnymi

Wizja i misja gminy oraz plan ich realizacji wyrażony w sformułowanych celach strategicznych i operacyjnych wymaga zgodności z dokumentami wyższego szczebla o charakterze strategicznym. Polityka rozwoju gminy musi więc uwzględniać i wpisywać się w koncepcję rozwoju określoną w obowiązujących dokumentach nadrzędnych.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Cel główny strategii: „poprawa jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju”. Osiągnięcie w/w celu kluczowego będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:

1. Obszar konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji) - nastawiony na zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost KI (wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego) i wykorzystanie impetu cyfrowego, co daje w efekcie większą konkurencyjność.
2. Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów (dyfuzji) – zgodnie z zasadami rozbudzania potencjału rozwojowego odpowiednich obszarów mechanizmami dyfuzji i absorpcji oraz polityką spójności społecznej, co daje w efekcie zwiększenie potencjału konkurencyjności Polski.
3. Obszar efektywności i sprawności państwa (efektywność) – usprawniający funkcje przyjaznego i pomocnego państwa (nie nadodpowiedzialnego) działającego efektywnie w kluczowych obszarach interwencji.

Strategia Rozwoju Kraju 2020

W Strategii Rozwoju Kraju 2020 wyróżniono następujące cele strategiczne:

- Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem,
- Zapewnienie środków na działania rozwojowe,
- Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela,
- Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej,
- Wzrost wydajności gospodarki,
- Zwiększenie innowacyjności gospodarki,
- Rozwój kapitału ludzkiego,
- Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych,
- Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko,
- Zwiększenie efektywności transportu,
- Integracja społeczna,
- Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych,
- Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Celem strategicznym jest: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko- perspektywa do 2020r.”

Celem głównym Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

Strategia rozwoju transportu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)

Cel główny: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym

CEL STRATEGICZNY 1: Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego

CEL STRATEGICZNY 2: Stworzenie warunków dla sprawnego funkcjonowania rynków transportowych i rozwoju efektywnych systemów przewozowych

Cele szczegółowe:

- Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej
- Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym
- Bezpieczeństwo i niezawodność
- Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko
- Zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020

Cel główny: Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa, rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju.

Cele szczegółowe:

- Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich
- Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej
- Bezpieczeństwo żywnościowe
- Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego
- Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie

Cel strategiczny polityki regionalnej: „Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym”.

Cele polityki regionalnej:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Wizja 2020: „Polska w roku 2020 będzie krajem charakteryzującym się optymalnym poziomem jakości życia, której głównym źródłem będzie wysoki poziom zatrudnienia. Polska w roku 2020 będzie krajem przyjmującym priorytet zatrudnienia jako najlepszej drogi do ograniczenia wykluczenia społecznego i lepszej jakości życia wszystkich obywateli”.

Głównym celem działań zaplanowanych w „Strategii...” jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Cele szczegółowe:

1. Wzrost zatrudnienia
2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych
3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
5. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Misją polityki publicznej w zakresie rozwijania kapitału społecznego jest: *„Tworzenie, utrzymanie i doskonalenie warunków rozwoju kapitału społecznego w Polsce przez wspieranie działań na rzecz aktywności i kreatywności obywateli oraz ich współpracy dla dobra wspólnego”*

Cel główny w brzemieniu: „Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski” będzie realizowany przez cztery cele szczegółowe:

- Cel 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji.
Cel 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.
Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.
Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

Strategia zakłada realizację wizji: *Świętokrzyskie – region zasobny w kapitał i gotowy na wyzwania*. Nadrzędną ideą działań podejmowanych w regionie w perspektywie 2020 roku jest pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska.

Cele strategiczne i priorytetowe działania na szczeblu regionalnym określone w „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020” to:

Cel strategiczny I: Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej

- 1.1. Poprawa infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, czyli bliżej siebie i świata
- 1.2. Poprawa infrastruktury społecznej i usług publicznych, czyli wzrost kapitału społecznego, wsparcie zatrudnienia i wyższa jakość życia w regionie
- 1.3. Rozwój harmonijny i ład przestrzenny, czyli nie zapominajmy o tym co już jest

Cel strategiczny II: Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu

- 2.1. Cenna spuścizna- ugruntowanie pozycji przemysłu i budownictwa w regionie
- 2.2. Targi Kielce bramą łączącą świętokrzyskie ze światem- rozwój przemysłu, spotkań
- 2.3. Ekologiczna żywność, czyli zaspokajanie rosnącego popytu na tradycję
- 2.4. Pakietyzacja i komercjalizacja produktu turystycznego, czyli rynkowa gra zespołowa
- 2.5. Specjalizacje przyszłości, czyli rozwój branż, które zostaną zidentyfikowane jako rzeczywiście perspektywiczne

Cel strategiczny III: Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki regionu

- 3.1. Sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego, czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa myślenia o pomyślnej przyszłości
- 3.2. Usprawnianie i rozwój Regionalnego Systemu Innowacji, czyli potrzeba wzmocnienia istniejącego fundamentu dla przepływu i wykorzystania wiedzy
- 3.3. Tworzenie sprzyjających warunków dla przedsiębiorczości, w tym przede wszystkim sektora MŚP, czyli dla podmiotów, które finalnie decydują o innowacyjności

Cel strategiczny IV: Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu

- 4.1. Kielecki obszar Funkcjonalny jako ważny stymulator rozwoju całego regionu
- 4.2. Ośrodki miejskie jako subregionalne i lokalne bieguny wzrostu

Cel strategiczny V: Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich

- 5.1. Rozwój usług publicznych
- 5.2. Rozwój nowoczesnego rolnictwa
- 5.3. Rozwój funkcji pozarolniczych

Cel strategiczny VI: Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu

- 6.1. Energia versus emisja, czyli próba rozwiązania dylematu, jak nie szkodzić jednocześnie środowisku i gospodarce
- 6.2. Inżynieria środowiska, czyli dokończenie infrastruktury komunalnej oraz efektywne wykorzystanie zlewni Wisły

6.3. Adaptacja do zmian klimatycznych- przeciwdziałanie zagrożeniom powodziowym i suszy a także innym klęskom żywiołowym

6.4. Ochrona cennych zasobów przyrodniczych

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego

W myśl założeń polityki spójności, określonych w obowiązujących dokumentach europejskich i krajowych, które nadają tej polityce wymiar terytorialny, strategiczną misję Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego określono następująco: *„Wzmocnienie spójności terytorialnej regionu oraz konkurencyjności jego struktur funkcjonalnych drogą poprawy dostępności komunikacyjnej, zwiększenia wpływu miast na sąsiadujące obszary wiejskie a także ułatwienia dostępu społeczeństwa do rynków pracy i wyżej zorganizowanych usług”.*

Za cel generalny Planu uznano:

„Kształtowanie zrównoważonej, harmonijnej struktury funkcjonalno – przestrzennej województwa świętokrzyskiego, sprzyjającej poprawie atrakcyjności i spójności terytorialnej regionu oraz efektywnemu wykorzystaniu jego potencjałów rozwoju, przy jednoczesnym wsparciu dla rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku przyrodniczemu”.

Realizacji celu generalnego służyć będą następujące cele warunkujące:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przestrzeni gospodarczej województwa, w tym szczególnie miast z myślą o wykorzystaniu lokalnych potencjałów rozwoju i dostosowaniu tej przestrzeni do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy,
2. Formowanie policentrycznego układu osadnictwa i funkcjonalnych powiązań sieci miast, rozwijanych w ramach harmonijnych struktur obszarowych z jednoczesnym wsparciem procesów metropolizacji i działań służących wzmocnieniu więzi województwa z krajową i europejską przestrzenią gospodarczą,
3. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich oraz integracji rynków pracy,
4. Ochrona i racjonalne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych i dóbr kultury, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
5. Kształtowanie systemów infrastruktury technicznej i społecznej w aspekcie poprawy dostępności i spójności przestrzennej oraz osiągnięcia wysokiego standardy świadczenia usług,
6. Wzmocnienie odporności struktur przestrzennych na zagrożenia oraz poprawa bezpieczeństwa publicznego,
7. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Program Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2016 - 2020

Program Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego zakłada realizację następującej wizji:

Powiat Jędrzejowski jest atrakcyjnym turystycznie regionem, o licznych walorach przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych, zamieszkały przez wykształcone, prężne gospodarczo i otwarte na współpracę społeczeństwo.

Powiat stanowi obszar zrównoważonego rozwoju. Jest otwarty na nowe technologie, przyjazny środowisku naturalnemu i rozwojowi przedsiębiorczości, wykorzystujący swe dogodne położenie geograficzne w otoczeniu wielkich aglomeracji. (...)

Po rozpoznaniu słabych i mocnych stron oraz zagrożeń i szans rozwoju, dla Powiatu Jędrzejowskiego określono następujące cele w poszczególnych sferach:

SFERA SPOŁECZNA

- 1.1. Poprawa sytuacji na rynku pracy
- 1.2. Rozwój edukacji – poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej i sportowej
- 1.3. Poprawa jakości ochrony zdrowia i opieki społecznej
- 1.4. Poprawa stanu środowiska kulturowego

SFERA TECHNICZNA

- 2.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej
- 2.2. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego
- 2.3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego
 - 2.3.1. Projekt e-świętokrzyskie 2020
 - 2.3.2. Projekt „e-Geodezja – cyfrowy zasób geodezyjny Województwa Świętokrzyskiego”

SFERA GOSPODARCZA

- 3.1. Rozwój turystyki
- 3.2. Wdrożenie programu rozwoju obszarów wiejskich

Działania przewidziane do realizacji w ramach „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016 - 2026” są zgodne z kierunkami działań określonymi w planach strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

4. Uwarunkowania realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026”

4.1. Wdrażanie „Strategii ...”

„Strategia ...” jest podstawowym planem działania, który wyznacza kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazuje sposoby ich osiągnięcia.

Dla realizacji dokumentu niezbędny jest mechanizm rozdzielania zadań, ich oceny, monitoringu, korekty i aktualizacji. Zarządzanie „Strategią...”, ogólną koordynację procesu wdrażania i monitorowania powierza się Wójtowi Gminy. Instytucjami wspomagającymi będą:

- Rada Gminy,

- Pracownicy gminnych jednostek organizacyjnych, placówek oświatowych, instytucje powiatowe,
- Przedstawiciele sektora gospodarczego, przedsiębiorcy, instytucje szkoleniowe itp.,
- Organizacje pozarządowe z terenu gminy, w tym działające dla rozwoju gminy, rządowe, samorządowe o ponadlokalnym zasięgu (regionalnym i krajowym).

Instytucjami partnerskimi, wspomagającymi gminę w procesie wdrażania Strategii staną się zarządcy określonych instrumentów i programów, w ramach których mogą być finansowane zadania:

- Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego,
- Agencja Rozwoju Regionalnego,
- Urząd Wojewódzki,
- Wojewódzki Urząd Pracy (WUP),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW),
- Starostwo Powiatowe,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich,
- Zarząd Dróg Powiatowych,
- Inne.

Strategia nie ogranicza się w swych założeniach wyłącznie do zadań/przedsięwzięć będących w kompetencjach ustawowych gminy.

W procesie wdrażania „Strategii ...” należy kierować się zasadą partnerstwa, rozumianą jako aktywną i otwartą współpracę równo traktowanych podmiotów, reprezentujących różnorodne środowiska i instytucje realizujące i wspierające realizację działań na rzecz rozwoju gminy. Współpraca i partnerstwo są kluczem do skutecznego wdrożenia działań ujętych w „Strategii ...”, gdyż na zakres interwencji „Strategii...” składają się również zadania wykraczające poza formalne kompetencje samorządu gminnego.

„Strategia Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016 – 2026” zostanie przyjęta uchwałą Rady Gminy. Zmiany dokonywane w „Strategii ...” będą również podlegały uchwaleniu przez Radę Gminy.

W celu aktualizacji realizowanych zadań i monitorowania dokumentu Wójt Gminy będzie przygotowywał raz na dwa lata sprawozdanie z realizacji „Strategii ...”. Sprawozdanie powinno zawierać:

- opis realizacji poszczególnych celów operacyjnych,
- ocenę realizacji poszczególnych działań w zakresie terminowości wdrażania zadań oraz ich zgodności z przyjętymi celami strategicznymi,
- w przypadku odstępstw od przyjętych działań, propozycje działań korygujących, przyjęte zadania lub propozycje zmian w zapisach „Strategii ...”.

Wójt Gminy przygotowując sprawozdanie i ewentualne propozycje aktualizacji „Strategii ...” może powołać zespół zadaniowy składający się między innymi z przedstawicieli Rady Gminy,

pracowników Urzędu Gminy, sołectw oraz organizacji pozarządowych i przedstawicieli innych środowisk.

4.2. Finansowanie zadań „Strategii ...”

„Strategia Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016 – 2026” określa cele i kierunki działania gminy na przestrzeni 11 lat. Częściowo okres ten pokrywał się będzie z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020. Zatem przed Samorządem stoi perspektywa pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań ujętych w niniejszej Strategii. Realizacja niektórych przedsięwzięć, z uwagi na zbyt duże obciążenia finansowe budżetu gminy uzależniona będzie od pozyskania wsparcia finansowego z zewnątrz. Dlatego też konieczne jest aplikowanie o środki unijne (lub pochodzące z alternatywnych programów) aby zwiększyć zdolność inwestycyjną gminy i skutecznie realizować „Strategię ...”. Środki unijne można pozyskiwać z Programów strategicznych do roku 2020, wśród których szczególne miejsce będzie zajmował Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020.

Do źródeł finansowania „Strategii ...” będą należeć:

- środki własne – z budżetu gminy na realizację zadań własnych gminy,
- środki Budżetu Państwa,
- fundusze celowe,
- środki zewnętrzne: fundusze pomocowe Unii Europejskiej (Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Polska Cyfrowa, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, itp.), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Mechanizm Norweski i wiele innych, dostosowanych do konkretnych zadań,
- środki stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowych.

Głównym źródłem finansowania części działań zaplanowanych w strategii będą środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej przy współudziale środków z budżetu Gminy Imielno, które przy współfinansowaniu inwestycji ze środków unijnych będą stanowić tzw. wkład własny. Gmina aplikowała o środki zewnętrzne we wcześniejszym okresie, w przyszłości na realizację zadań ujętych w niniejszym dokumencie również będzie ubiegać się o dofinansowanie. Zatem osiągnięciu zakładanych w „Strategii ...” celów sprzyjać będą następujące programy i fundusze:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój,
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa,
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Fundusze Ministerstwa Sportu,
- Fundusze Ministerstwa Edukacji i Nauki,
- Fundusze Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz inne źródła finansujące projekty w obszarze kultury,
- Fundusze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
- Fundusze Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Działania organizacyjne przewidziane do realizacji w ramach „Strategii...” będą w większości realizowane w ramach prac Urzędu Gminy Imielno oraz innych instytucji społecznych działających na terenie gminy.

Konsekwentna realizacja założeń „Strategii ...”, umiejętne wykorzystanie lokalnych zasobów oraz wychwytywanie wszystkich pojawiających się w otoczeniu szans na pozyskanie środków finansowych na realizację zaplanowanych zadań z pewnością przyspieszy zarówno społeczny jak i gospodarczy rozwój Gminy Imielno.

4.3. Monitorowanie i ewaluacja „Strategii ...”

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego jest wewnętrzny system monitorowania oraz ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów, a w konsekwencji osiągnięcie stanu zakładanego w misji.

Celem prowadzenia monitoringu jest zapewnienie maksymalnej efektywności realizacji „Strategii...” poprzez nadzór nad instytucjami odpowiedzialnymi za zarządzanie i wdrażanie poszczególnych celów i zadań.

Gwarancją prawidłowego wdrażania i monitorowania realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” jest ścisła współpraca instytucji sektora publicznego, prywatnego, pozarządowego oraz mieszkańców Gminy Imielno.

Niniejsza „Strategia ...” jest dokumentem otwartym z uwagi na to, że w trakcie realizacji może podlegać okresowej ocenie, z której wyciągnięte wnioski będą w nim uwzględniane.

Aby „Strategia ...” przynosiła pożądane efekty, musi być systematycznie monitorowana. Prowadzenie systematycznego monitoringu wdrażania „Strategii ...” pozwala na identyfikację ewentualnych nieprawidłowości mogących wystąpić przy realizacji założonych celów.

Dzięki systematycznie prowadzonej kontroli będzie możliwe również określenie stopnia wdrożenia „Strategii ...”, tj. stopnia w jakim zrealizowane zostały zaplanowane zadania.

Dla „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” przyjmuje się następujące typy ocen:

- *ex-ante* (ocena przed realizacją) - powinna się odnosić do spójności pomiędzy celami ogólnymi, szczegółowymi i konkretnymi działaniami zawartymi w „Strategii...” - taka ocena przedstawiona jest w I części niniejszego dokumentu;
- *mid-term* (ocena w połowie okresu realizacji) - powinna badać stopień osiągniętej skuteczności na podstawie zebranych w trakcie monitoringu wskaźników;
- *ex-post* (ocena na zakończenie) - pozwala, na podstawie końcowych danych, na porównanie oczekiwanych celów z celami faktycznie osiągniętymi.

Monitoring pozwoli na uzyskanie konkretnych mierników osiągnięcia założonych w „Strategii...” celów. Wybór właściwych mierzalnych wskaźników spowoduje efektywne monitorowanie procesów wdrażania „Strategii...”.

Bezpośredni nadzór nad realizacją „Strategii...” należy do władz samorządowych gminy, a w szczególności do Wójta Gminy, który kierując bieżącą działalnością gminy ma największy wpływ na opracowanie „Strategii...”, następnie na jej wdrożenie, a na końcu ocenę jej realizacji. Do głównych zadań władz samorządowych będzie należał m.in. bezpośredni nadzór nad implementacją poszczególnych celów i zadań ujętych w „Strategii...”.

4.4. Wskaźniki realizacji zadań „Strategii...”

Dla zapewnienia kontroli nad stopniem realizacji poszczególnych celów niniejszej Strategii Rozwoju stworzono listę rekomendowanych wskaźników, które są użyteczne przede wszystkim w czasie dokonywania monitoringu realizacji oraz aktualizacji dokumentu. Lista wskaźników stanowi bazową propozycję, która podczas prowadzenia procesów monitorowania i przeglądu strategicznego może być modyfikowana i uzupełniana – zgodnie z potrzebami jednostek wdrażających.

Wskaźniki realizacji zadań ujętych w „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026” przedstawiono w podziale na cele strategiczne i operacyjne oraz na poszczególne segmenty działań.

Tabela 37. Wskaźniki realizacji zadań zapisanych w „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026”

Obszar priorytetowy I: Kapitał społeczny	
Cel strategiczny 1. Poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego	
Cel operacyjny 1.1. Poprawa jakości i dostępności usług społecznych	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Wzbogacenie oferty edukacyjnej placówek oświatowych	* Liczba nowoutworzonych kół zainteresowań, dodatkowych zajęć, konkursów itp., * Liczba wydarzeń sportowych/kulturalnych
Poszerzenie wachlarza aktualnie świadczonych usług medycznych	* Liczba zorganizowanych okazjonalnych konsultacji lekarskich, * Liczba przeprowadzonych akcji/kampanii promujących profilaktykę chorób, * Liczba osób biorących udział w akcjach profilaktycznych
Cel operacyjny 1.2. Poprawa funkcjonalności infrastruktury społecznej	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Inwestycje w infrastrukturę społeczną, kulturalną i sportową	* Liczba utworzonych obiektów przeznaczonych na cele społeczne, * Liczba obiektów poddanych modernizacji z przeznaczeniem na cele społeczne,

	* Liczba doposażonych placówek edukacyjnych
Cel operacyjny 1.3. Zapewnienie wysokiego standardu usług dla mieszkańców	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Zwiększenie efektywności w rozwiązywaniu problemów społecznych	* Liczba osób korzystających z pomocy GOPS, * Liczba programów profilaktycznych realizowanych w gminie

Obszar priorytetowy II: Lokalna gospodarka	
Cel strategiczny 2. Konkurencyjna gospodarka lokalna i korzystne warunki do inwestowania	
Cel operacyjny 2.1. Wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Modernizacja gospodarstw rolnych	* Liczba gospodarstw specjalistycznych, * Liczba gospodarstw rolnych zrzeszonych w grupach producenckich
Rozwój gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych	* Liczba gospodarstw ekologicznych, agroturystycznych, produkujących zdrową żywność, * Powierzchnia gruntów przeznaczana pod uprawy ekologiczne
Cel operacyjny 2.2. Wzmocnienie funkcji turystycznych	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną (plenerową) służącą rozwojowi aktywnych form wypoczynku	* Liczba km wybudowanych ścieżek rowerowych, * Powierzchnia terenów przeznaczonych na rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej, * Liczba nowopowstałych obiektów sportowych
Współpraca międzygminna w zakresie promocji walorów przyrodniczych i krajobrazowych dla rozwoju agroturystyki/turystyki	* Liczba przeprowadzonych akcji promujących gminę, * Liczba zorganizowanych imprez turystycznych promujących walory gminy
Cel operacyjny 2.3. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości	* Liczba nowych przedsiębiorstw działających na rzecz obsługi rolnictwa, * Liczba działań podejmowanych przez gminę w zakresie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw
Aktywizacja mieszkańców gminy	* Liczba nowych form działalności gospodarczej

Obszar priorytetowy III: Infrastruktura i środowisko naturalne	
Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia mieszkańców gminy i ochrona środowiska naturalnego	
Cel operacyjny 3.1. Pełna i nowoczesna infrastruktura techniczna	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno - kanalizacyjnej	* Liczba km wybudowanej sieci wodociągowej, * Liczba km zmodernizowanej sieci wodociągowej, * Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.), * Środki gminy i dofinansowanie zewnętrzne wydatkowane na inwestycje wodno – kanalizacyjne
Cel operacyjny 3.2. Infrastruktura zapewniająca wysoki poziom bezpieczeństwa	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym – przebudowa i poprawa stanu technicznego dróg na terenie Gminy Imielno	* Liczba km przebudowanych dróg, * Liczba wypadków drogowych
Modernizacja infrastruktury okołodrogowej	* Liczba wymienionych punktów oświetlenia ulicznego, * Moc jednostkowa punktów świetlnych
Cel operacyjny 3.3. Poprawa efektywności energetycznej, gospodarka niskoemisyjna i czyste środowisko	
Działanie	Wskaźnik realizacji
Ograniczenie „niskiej emisji”	* Liczba budynków poddanych termomodernizacji,

	* Wielkość zużycia energii, ciepła, paliw przed i po wykonaniu termomodernizacji budynków, zmianie oświetlenia na energooszczędne, * Określenie wielkości redukcji emisji na podstawie ilości zaoszczędzonej energii i dla danego nośnika energii wskaźnika emisji CO₂
Wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	* Liczba nowopowstałych instalacji pracujących w oparciu o odnawialne źródła energii
Kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy	* Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych promujących zachowania proekologiczne, * Liczba osób, które brały udział w spotkaniach (warsztatach) mających na celu zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa
Ochrona dziedzictwa przyrodniczego	* Masa (Mg) usuniętych wyrobów zawierających azbest, * Powierzchnia (m²) zdemontowanych pokryć dachowych zawierających azbest, * Ilość odpadów zbieranych w sposób selektywny

Bibliografia

1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.
2. Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo. Konkurencyjna gospodarka. Sprawne Państwo, Warszawa 2012.
3. EUROPA 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Bruksela 2010.
4. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
5. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020r.”
6. Strategia rozwoju transportu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030).
7. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020.
8. Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020; regiony, miasta, obszary wiejskie.
9. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.
10. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.
11. Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020.
12. Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020.
13. Program Rozwoju Powiatu Jędrzejowskiego na lata 2016 – 2020.
14. Główny Urząd Statystyczny – dane liczbowe.
15. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Gminy Imielno wraz ze zmianą Nr 1.
16. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Imielno na lata 2016 – 2022.
17. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Imielno na lata 2015 – 2032.
18. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Imielno na lata 2016 – 2026.

Spis tabel

Tabela 1. Dochody budżetu Gminy Imielno w latach 2010-2015 (dane Urzędu Gminy w Imielnie).....	10
Tabela 2. Wydatki budżetu Gminy Imielno w latach 2010-2015 (dane Urzędu Gminy w Imielnie).....	10
Tabela 3. Dochody i wydatki budżetu Gminy Imielno na 1 mieszkańca w latach 2010-2015 (obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Imielnie).....	10
Tabela 4. Wydatki, według działów budżetu Gminy Imielno w latach 2010-2015 (dane Urzędu Gminy w Imielnie).....	11
Tabela 5. Projekty zrealizowane na terenie Gminy Imielno w latach 2010 – 2015, współfinansowane ze środków zewnętrznych (Źródło: dane Urzędu Gminy w Imielnie).....	13
Tabela 6. Wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji w Gminie Imielno na przestrzeni lat 2010 – 2015 (GUS, 2010-2015)	15
Tabela 7. Ludność Gminy Imielno według ekonomicznych grup wieku w latach 2010 – 2015 (GUS, 2010-2015)	16

Tabela 8. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Imielno w latach 2010-2015 (GUS, 2010-2015)	17
Tabela 9. Mieszkańcy w poszczególnych miejscowości Gminy Imielno - stan na dzień 31.12.2015r. (Źródło: Urząd Gminy w Imielnie).....	17
Tabela 10. Porównanie wybranych wskaźników demograficznych Gminy Imielno do wskaźników demograficznych powiatu jędrzejowskiego i województwa świętokrzyskiego w roku 2015 (GUS, 2015).....	17
Tabela 11. Prognoza demograficzna dla powiatu jędrzejowskiego i Gminy Imielno do roku 2035.....	18
Tabela 12. Zmiany stopy bezrobocia w Gminie Imielno w latach 2010- 2015 (GUS, Bank Danych Lokalnych, 2010-2015)	18
Tabela 13. Wielkość zasobów mieszkaniowych Gminy Imielno na przestrzeni lat 2010-2014 (opracowanie własne na podstawie danych GUS).....	19
Tabela 14. Mieszkania indywidualne oddane do użytkowania w latach 2003-2014 na terenie Gminy Imielno (GUS, 2003-2015).....	20
Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Imielnie w latach 2013-2015 (Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Imielno na lata 2016 - 2026).....	22
Tabela 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej według powodów trudnej sytuacji życiowej w latach 2010-2015 (Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Imielno na lata 2016 - 2026)	22
Tabela 17. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Imielno w latach 2010 – 2015 (Źródło: Urząd Gminy w Imielnie).....	23
Tabela 18. Rodzaje pomocy udzielanej bezrobotnym z terenu Gminy Imielno w latach 2010 – 2015 (Źródło: Urząd Gminy w Imielnie)	24
Tabela 19. Liczba czytelników książek w 2015 roku w Gminie Imielno (Źródło: Gminna Biblioteka Publiczna w Imielnie).....	26
Tabela 20. Liczba wypożyczeń zbiorów bibliotecznych na przestrzeni lat 2012 - 2015.....	26
Tabela 21. Stowarzyszenia i Związki Międzygminne, do których przynależy Gmina Imielno..	31
Tabela 22. Charakterystyka ujęć wody zlokalizowanych na terenie Gminy Imielno (dane Urzędu Gminy w Imielnie)	32
Tabela 23. Stan sieci wodociągowej w Gminie Imielno na przestrzeni lat 2010 – 2015 (Źródło: Dane GUS, 2010 – 2015).....	33
Tabela 24. Odpady zbierane w Gminie Imielno w latach 2010-2015 (dane GUS, Bank Danych Lokalnych, dane Urzędu Gminy w Imielnie*)	34
Tabela 25. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Imielno w latach 2010-2015 (GUS 2010-2015)	35
Tabela 26. Zestawienie podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Imielno wg sekcji PKD w latach 2010-2015 (GUS, 2010-2015)	36
Tabela 27. Powierzchnia użytków rolnych w gminie w 2015 r. (dane Urzędu Gminy w Imielnie, stan na koniec 2015 r.)	37
Tabela 28. Struktura gospodarstw na terenie Gminy Imielno (według danych Powszechnego Spisu Rolnego, GUS 2010)	38
Tabela 29. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Imielno (stan na dn. 02.09.2016r. http://kielce.rdos.gov.pl)	46
Tabela 30. Powierzchnia sołectw w Gminie Imielno (Źródło: Urząd Gminy w Imielnie)	48
Tabela 31. Struktura analizy SWOT	49

Tabela 32. Analiza mocnych i słabych stron Gminy Imielno	50
Tabela 33. Analiza szans i zagrożeń dla osiągnięcia wyznaczonych celów dla Gminy Imielno ..	51
Tabela 34. Plan strategiczny dla Gminy Imielno w układzie obszarów priorytetowych, celów strategicznych i celów operacyjnych	54
Tabela 35. Harmonogram realizacji inwestycji na terenie Gminy Imielno	58
Tabela 36. Proponowane środki i zalecenia niwelujące ewentualne niekorzystne oddziaływania na środowisko	60
Tabela 37. Wskaźniki realizacji zadań zapisanych w „Strategii Rozwoju Gminy Imielno na lata 2016-2026”	72

Spis wykresów

Wykres 1. Dochody i wydatki budżetu Gminy Imielno na przestrzeni lat 2010-2015 [w zł] ...	12
Wykres 2. Dochody i wydatki budżetu Gminy Imielno na 1 mieszkańca w latach 2010-2015	12
Wykres 3. Dynamika zmian liczby ludności w Gminie Imielno na przestrzeni lat 2010 – 2015 (GUS, 2010-2015)	15
Wykres 4. Udział liczby mieszkańców poszczególnych sołectw w ogólnej liczbie ludności gminy (Źródło: na podstawie danych Urzędu Gminy w Imielnie)	16
Wykres 5. Zmiany w zasobach mieszkaniowych Gminy Imielno w latach 2010-2014	20
Wykres 6. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Imielno w roku 2015 (w liczbach).....	22
Wykres 7. Księgozbiór Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Filii Bibliotecznych w Gminie Imielno.....	25
Wykres 8. Podmioty prywatne sektora publicznego i prywatnego w Gminie Imielno.....	35
Wykres 9. Podmioty gospodarki narodowej – nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w latach 2010-2015 w Gminie Imielno.....	36

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Imielno na tle głównych szlaków komunikacyjnych (Źródło: http://mapa.targeo.pl)	8
Rysunek 2. Obszary priorytetowe rozwoju Gminy Imielno.....	53

Spis map

Mapa 1. Gmina Imielno na tle powiatu jędrzejowskiego (Źródło: www.gminy.pl)	7

Wiceprzewodniczący Rady Gminy

Gabriela Deką